

CAMINAM PER UNA ESSLÉSIA EN SORTIDA

Carta Pastoral del Bisbe de Mallorca,
Mons. Javier Salinas i Viñals

Guia de lectura de l'Exhortació Apostòlica
Evangelii Gaudium, del Papa Francesc

Bisbat de Mallorca

MARÇ 2014

Disseny: Secretaria de Comunicació (Bisbat de Mallorca)
Logotip: Jaume Falconer
Assessorament lingüístic: Santiago M. Amer Pol

Edita: SECRETARIA DE COMUNICACIÓ (Bisbat de Mallorca)
Carrer Seminari, 4 - 07001 Palma (Illes Balears)

Distribució: SECRETARIA GENERAL (Bisbat de Mallorca)
Carrer Seminari, 4 - 07001 Palma (Illes Balears)

Imprimeix: IMPREMTA NATZARET
Carrer Joan Miró, 101 - 07015 Palma (Illes Balears)

Dipòsit legal: PM 335-1958

© Bisbat de Mallorca 2014

CARTA PASTORAL 2014

Caminar vers una Església en sortida

INTRODUCCIÓ GENERAL

És la primera carta que com a pastor de la Diòcesi vos dirigesc. Des de l'inici del meu ministeri episcopal he pogut percebre la vostra proximitat i també he anat descobrint les vostres esperances i dificultats. Som conscients del moment que vivim i que exigeix de tothom una forta determinació en el seguiment de Jesucrist i en la realització de la nova vida a la qual Ell ens convoca. En aquesta línia sempre unim la lloança a Déu, manifestada de tantes maneres en la celebració de la fe, com el servei als germans, tant en l'anunci de la Paraula com en l'ajuda i en l'atenció a les seves ferides i dificultats.

Vos convid a veure la realitat que ens envolta amb els ulls mateixos de Crist, el Bon Pastor. És un temps marcat per la queixa i la negativitat davant les dificultats que tantes famílies experimenten; però enmig de la dificultat s'obre pas el desig de quelcom de nou que doni sentit a les nostres vides i que ens permeti respondre a un estil de vida més fratern i solidari. En tot això no oblidam l'herència espiritual i cultural del papa Benet XVI, el qual ha assenyalat que el repte més radical a què hem de fer front és el de la fe en el Déu que és Amor, Pare, Fill i Esperit Sant: "El Pare que, en la plenitud dels temps, envià el seu Fill per a la nostra

salvació; Jesucrist, que en el misteri de la seva mort i resurrecció redimí el món; l'Esperit Sant, que guia l'Església a través dels segles en l'espera del retorn gloriós del Senyor" (*Porta Fidei*, 1).

Des d'aquesta mirada fonamentada en la fe i en el Déu viu, que és la veritat que ens fa lliures, estam cridats a sintonitzar amb tantes persones que de moltes maneres també cerquen el bé del nostre món. No som un gueto, sinó que tenim una vocació universal, missionera. En realitat la fe creix quan es dóna als altres, i aquí hi ha el repte fonamental del nostre ésser i de la nostra missió. Però la fe no és quelcom ideològic que resta en la teoria, sinó que neix de la realitat, de la nostra resposta al Déu que es revela i que es perllonga en la nostra vida i en la construcció d'un món que es va perfeccionant a imatge de Crist. Tota una proposta de vida que ens duu a descobrir una dimensió fonamental del nostre ésser de cristians: ésser per als altres.

En aquesta primera carta voldria convidar-vos a continuar el camí dels meus predecessors, en el qual tots heu participat oferint el millor de vosaltres. Cert que sempre el blat creix amb la cugula, però és Déu qui els separarà a la fi dels temps. A nosaltres ens toca sembrar i treballar perquè el bon blat cresqui en terra bona. I aquí hi ha la qüestió primordial: de vegades ens hem dedicat massa a lamentar-nos per les dificultats que vivim. I d'altres a una crítica que no ha fet justícia a l'esforç realitzat per moltes persones. És hora de mirar Crist i, amb Ell, el nostre món, anteposant-ho tot al seu interès, que és el bé de tota la persona i de tots els homes i dones.

En aquest sentit vos oferesc unes grans línies d'acció per als propers anys. No es tracta d'un pla perfectament articulat on s'assenyali passa per passa el que hem de fer. Això ja ho veurem. Més aviat es tracta de presentar algunes línies d'acció en què tots som convidats a participar, tenint en compte els distints organismes parroquials i diocesans a través

dels quals podem fer arribar la nostra veu i col·laboració. En tot això tindrem en compte el camí recorregut fins ara. El Senyor hi ha vingut a trobar-nos. Descobrirem plegats on són les nostres febleses, allò que ens impedeix respondre millor la crida del Senyor a treballar en la seva Vinya. També assenyalarem quins han estat aquells punts que realment han donat consistència a la nostra vida cristiana, i quines són les grans possibilitats que el Senyor obre per a l'anunci i la presència de l'Evangelí entre nosaltres. És l'hora de l'Esperit que guia l'Església. Obrim el nostre cor a la seva Divina Presència i, com a germans que tenen per fonament i causa comuna viure i anunciar l'amor de Crist, cerquem junts aquelles respostes que l'Església i la societat ens reclamen.

UNA NOVA MENTALITAT

L'Esperit del Senyor guia la seva Església. Després del pontificat del papa Benet XVI, marcat per gests de gran generositat i llibertat, i per una proposta que ha fet resplendir en la saviesa que neix de l'Evangelí en diàleg amb la cultura del nostre temps, el Senyor ha visitat el seu poble en la persona del papa Francesc. Amb ell han entrat en l'Església noves energies i gests de proximitat que anuncien la misericòrdia de Déu, fent realitat el cor mateix de l'Evangelí de Jesús: "Sigueu misericordiosos com el vostre Pare és misericordiós" (Lc 6, 36). Sembla que els temps han canviat, ara es percep d'una manera més directa la novetat de l'Evangelí a través de la predicació senzilla i propera a l'experiència de les persones que fa el papa Francesc.

En aquest sentit, les propostes que ell ens ofereix en la seva predicació, i especialment en l'Exhortació Apostòlica *Evangelii Gaudium* ("La joia de l'Evangelí"), constitueixen una font d'orientació fonamental per al moment de la nostra vida diocesana. Per això una primera indicació que vos faig és poder introduir-nos en aquesta nova actitud que ell ens proposa: la conversió pastoral. Ens diu en aquest respecte: "No ignoro que avui

els documents no desvetllen el mateix interès que en altres èpoques, i són ràpidament oblidats. No obstant això, destaco que el que miraré d'expressar aquí té un sentit programàtic i conseqüències importants. Espero que totes les comunitats procurin posar els mitjans necessaris per a avançar en el camí d'una conversió pastoral i missionera, que no pot deixar les coses com estan. Ja no ens serveix una 'simple administració'" (EG núm. 25). Es tracta, doncs, de secundar aquesta invitació, que ens ha de dur a realitzar nous camins per viure la fe. Altra volta el papa ens adverteix: "La pastoral en clau de missió pretén abandonar el còmode criteri pastoral del 'sempre s'ha fet així'. Invito tothom a ser audaços i creatius en aquesta tasca de repensar els objectius, les estructures, l'estil i els mètodes evangelitzadors de les pròpies comunitats. [...] Exhorto tothom a aplicar amb generositat i valentia les orientacions d'aquest document, sense prohibicions ni por. L'important és no caminar sols, comptar sempre amb els germans i especialment amb el guiatge dels bisbes, en un savi i realista discerniment pastoral" (EG núm. 33).

Per tot això vos propòs estudiar, llegir i comentar en grup aquest document del papa Francesc. Pens que pot refrescar la nostra vida, obrir-nos de bell nou a l'Evangelí i fer-nos veure el gran do que hem rebut i que podem oferir per al bé del nostre món. Avui, més que grans tècniques i mètodes evangelitzadors, el que més importa són les motivacions i els fonaments. Tots hem de saber reconèixer la presència de l'Esperit Sant, que sempre va davant de nosaltres, disposant el cor per a acollir el missatge de la salvació: "Una nit, en una visió, el Senyor digué a Pau: 'No tenguis por; continua parlant, no callis. Jo som amb tu, i ningú no et posarà la mà al damunt. Aquí a Corint tenc un poble molt nombrós'" (Fets 18, 9). I des d'aquesta actitud de confiança en l'acció de Déu podrem descobrir aquelles aspiracions i valors que seran punts de trobada per anunciar l'Evangelí, mostrant com il·lumina i transforma les nostres vides.

Per realitzar aquest treball de lectura compartida en les parròquies o en altres llocs comunitaris, oferesc una senzilla guia per a la lectura de l'Exhortació Apostòlica. Podríem iniciar aquesta tasca dins la Quaresma vinent, perllongant-la durant el Temps Pasqual. En aquesta línia els Consells de Pastoral, grups de catequistes o grups de voluntaris de Càritas i tota persona que ho desitgi podrien constituir-se com a grup de lectura de l'Exhortació del papa Francesc. Tot això culminaria en un Congrés Diocesà d'Evangelització que realitzarem a mitjan novembre, i en què compartirem les nostres aportacions i també aquelles grans tasques que ens hem de proposar per al futur de la nostra Diòcesi. Al cap i a la fi, nosaltres hem rebut l'Evangeli i la nostra missió és entregar-lo a les noves generacions, a tota persona que el vulgui acollir com a llum i força d'una nova vida. I per preparar tot això també tindrem, a principis d'octubre, una jornada de pregària a manera de recés, als peus de la nostra sempre estimada Mare de Déu de Lluc.

Vos convid a tenir en les mans l'Exhortació Apostòlica, a llegir-la espesses vegades. Ja veureu que té moltes dimensions, i tracta molts de temes, tots de gran significat per a la nostra vida com a membres de l'Església. Però, entre aquells, vos convid a enfrontar-ne alguns que consider d'importància especial i que teniu assenyalats a la guia de treball que vos oferesc.

He assenyalat cinc temes fonamentals sobre els quals vos convid a reflexionar, conversar i pregar:

- [•] La primera qüestió és plantejar-nos **el tema de la missió de l'Església**: "Església en sortida". Dins la societat plural que vivim, es planteja qui som els cristians i quina és la nostra missió. En aquest sentit una qüestió fonamental és la visió que tenim de la mateixa Església. De vegades fa la impressió que és l'administradora d'una experiència espiritual, o d'una sèrie de

costums religiosos. Urgeix redescobrir que l'Església és el Cos de Crist, el temple de l'Esperit Sant, i que la seva missió és la de ser lloc de trobada per a tots, i sortir a l'encontre de tothom. Es tracta de redescobrir la vocació missionera de l'Església, de pensar que la nostra experiència cristiana no és una cosa que acaba en nosaltres, sinó un do per a la vida dels altres, per a ser sal i llum del món. Naturalment aquesta qüestió en duu una altra: com serà això possible si no cercam allò que ens uneix, que no és altra cosa que Crist mateix i la vida nova que Ell ens porta en els sagraments i en el camí de les Benaurances? Continua essent actual aquesta crida de Joan Pau II: "Fer de l'Església la casa i l'escola de la comunió: aquest és el gran desafiament que tenim davant de nosaltres en el mil·lenni que comença, si volem ser fidels al disseny de Déu i respondre també a les profundes esperances del món" (NMI núm. 43).

- [•] La segona qüestió és la que el Papa anomena **la crisi del compromís comunitari**. És una invitació a adonar-nos d'on som, de quins són els problemes, els desafiaments que ens enrevolten. Vivim en una societat on la fe és un estil que va contracorrent. En la cultura dominant la fe queda arraconada a la vida íntima, però reduïda a un pur sentiment sense força per donar vida. És una gran qüestió, però sens dubte una altra de força no gens menor es la situació de l'Església mateixa, allò que anomena el Papa "les temptacions dels agents de pastoral", dels qui tenen una missió especial en l'Església. Em referesc als qui realitzam el servei de ser pastors, tant bisbes com preveres, diaques, consagrats, i als laics tant en família com en la vida social o en l'Església. Es la temptació de l'abatiment, del pessimisme, del "no podem fer res". O també la temptació de la mundanitat, és a dir, de veure l'Església com quelcom que pot ésser profitós per al nostre interès, o deixar-la si provoca inconvenients.

- [•] La tercera qüestió és la dedicada a la tasca més genuïna de l'Església: **l'anunci de l'Evangeli**. No ofereix l'Església una nova proposta per a l'acció política, sinó que la seva proposta és d'una vida nova, que es realitzarà de múltiples formes, alliberant l'home de la por i de l'egoisme i obrint-lo a una esperança que va més enllà d'aquest món, i que ja creix entre nosaltres a través de les bones obres. Per això cal que tots tinguem en compte la novetat de l'Evangeli com a proposta de vida. L'Evangeli és Crist mateix, i el que ens conten els texts del Nou Testament és el testimoni de tot quant veren i visqueren els Apòstols. I aquest és el tresor que hem rebut i que l'Església guarda i transmet. No podem deixar de parlar de Crist. La fe no respon solament a una recerca interior, sinó que neix de l'escolta de la Paraula. És Crist qui ve a visitar-nos, és Ell que vol ser acollit. Tot això té grans conseqüències en la transmissió als infants i joves, és a dir, en la catequesi i altres formes de presència del missatge cristià en relació amb la cultura, com és l'ensenyança religiosa escolar. En aquesta proposta l'important és que parlem de Crist, i per a això, que ho facem unit al propi testimoni personal i eclesial. En aquest sentit, és necessari tornar contínuament a les fonts de la fe i a aquells texts que il·luminen la nostra ment i el nostre cor, com són el *Catecisme de l'Església Catòlica* i el seu *Compendi*. Aquest continua essent un text de referència fonamental que es fa present entre nosaltres també a través d'altres catecismes elaborats per la Conferència Episcopal Espanyola o a través del llibre de la fe per a joves, el *YouCat*.
- [•] El quart tema és la **dimensió social de l'evangelització**. En sabem molt de les obres de solidaritat en favor dels altres. També del valor discret però fonamental del do de nosaltres mateixos, o de la família com a àmbit que sosté tantes persones en dificultats. Cal reconèixer que la fe es realitza en l'amor, i que, per

tant la caritat no és simplement una obra que només depèn dels nostres bons sentiments, sinó una urgència que neix de l'encontre amb Crist. Qui ha viscut l'alegria de saber-se estimat per Ell, sap que no li és estrany res d'humà, i que, per tant, no pot ésser indiferent davant les esperances i els patiments dels altres. La nostra Diòcesi compta amb múltiples institucions de solidaritat, però és necessari ajudar que de cada vegada més siguin expressió d'una fe viscuda per no caure en la temptació de reduir-les a una obra nostra, o com dirien uns altres, a simple filantropia. El papa Francesc ens recorda que “qualsevol comunitat de l'Església, en la mesura en què pretengui subsistir tranquil·la sense ocupar-se creativament i cooperar amb eficiència perquè els pobres visquin amb dignitat i per incloure tothom, també correrà el risc de la dissolució, encara que parli de temes socials o critiqui els governs. Fàcilment acabarà sumida en la mundanitat espiritual, dissimulada amb pràctiques religioses, amb reunions infecundes o amb discursos buits” (EG núm. 207).

- [•] Finalment, la quinta qüestió fa referència a les motivacions que han d'impulsar la nostra acció evangelitzadora. Es tracta d'ésser, com diu el papa, **“evangelitzadors amb Esperit”**. Prou sabem que el nostre món, en què preval la força de la tècnica, ens pot dur a pensar que deu existir qualche recepta per anunciar l'Evangeli. Moltes vegades escoltam persones que diuen que no sabem vendre bé el producte, que no ens adaptam a la situació que vivim, que no som significatius per als altres. Tot això ho hem de tenir en compte, però no n'hi ha prou. El testimoni de l'Evangeli no neix simplement de l'exercici de les nostres tècniques i la nostra bona voluntat, sinó que és col·laboració amb l'Esperit del Senyor que ens habita. I per tant necessita aquest contagi amb els sentiments de Crist i aquesta confiança en la força del seu Esperit. Els cristians sabem que som fills de Déu Pare

a imatge de Jesús, i per això tenim una doble dimensió a conrar: l'oració i el servei als altres. En això el testimoni dels sants és fonamental, i de forma particular la intercessió i la llum de la Mare de Déu, Mare nostra. Amb ella aprenem aquelles actituds que poden il·luminar realment la nostra vida de creients.

Aquestes són les qüestions que vos propòs. La guia de treball vos oferirà suport i ajuda per al diàleg, a fi d'anar avançant en una nova mentalitat que ens permeti comprendre que la nostra hora és d'evangelització, que el Senyor ens crida a tots a treballar: "Anau i feis deixebles meus" (Mt 28,19).

REORGANITZACIÓ DELS SERVEIS PASTORALS

Per dur endavant la missió que el Senyor ens ha confiat, cal obrir-nos a una nova visió de l'Església i de la seva presència en el nostre món, però alhora és necessària una nova organització dels serveis que aquesta ha de realitzar. Una persona sense força interior, sense una mística, no es mou. Però si no s'organitza la vida possiblement es desgastarà i serà poc eficaç. Avui la nostra Diòcesi necessita plantejar-se a fons com s'ha d'organitzar per dur endavant la missió evangelitzadora amb els recursos i les persones de què disposa i sabent que les mateixes comunitats s'han transformat, no són les d'antany. Avui tots vivim en una gran mobilitat i ens dispersam contínuament. Les comunicacions ens porten a trencar amb l'antic comportament de no moure'ns. També és ver que la mateixa comunitat cristiana de Mallorca ha canviat. Tots sabem que la participació en l'Eucaristia dominical no és la d'altres temps. I que s'obren noves tasques per anunciar l'Evangelí, com són l'atenció als infants i als joves i les seves famílies, el món de l'escola, l'acompanyament als malalts, la presència en l'àmbit penitenciari, les iniciatives de pregària i de formació... Un conjunt de noves tasques que cal atendre. Per això la qüestió fonamental és aquesta: com ens hem d'organitzar perquè en el futur la

nostra Església pugui continuar oferint tot l'Evangelí a tothom? Aquesta és una pregunta present en el cor de molts, però li hem de donar forma amb una resposta que sempre serà imperfecta i que caldrà refer constantment. No hem de tenir por de cercar nous camins. El papa Francesc ens recorda que val més equivocar-nos que no fer res, que l'Església és com un hospital de campanya, no un palau perfectament acabat.

En aquest sentit, el meu antecessor, el bisbe Jesús Murgui, publicà el 2012 unes Orientacions pastorals per donar forma a una nova coordinació entre parròquies: es el tema de les Unitats de Pastoral. Sé que no és fàcil, i que aquesta qüestió ha provocat qualche inquietud, però no tenim més remei que enfrontar-la. El que hi ha escrit en aqueixes orientacions pot ésser molt útil també en aquesta hora. Potser calgui concretar més i corregir-ne algunes coses, però resulta impossible que l'organització eclesial que hem tingut fins ara continuï. Per això necessitem no simplement atribuir més parròquies a un mateix prevere, sinó cercar noves energies en la col·laboració dels laics i els consagrats, perquè es pugui oferir l'anunci de la Paraula, la celebració de la fe i l'exercici de la caritat en un determinat territori integrat per diverses parròquies. En tot això, els diaques permanents també tenen un paper especial. Caldrà treballar-hi per descobrir quins són els elements que han de configurar l'exercici del seu ministeri, que és un do per a la nostra Església diocesana.

Per tot això constituiré un grup de treball que en breu termini pugui oferir-nos indicacions concretes. Vull destacar l'esforç dels sacerdots de la Diòcesi en aquesta hora en què és necessari impulsar també una pastoral vocacional més intensa, i que no acaba amb les vocacions al ministeri sacerdotal, sinó també a altres formes de servei eclesial. A tots se'ns demana més intensitat de vida cristiana i també humilitat per a arriscar i proposar nous camins d'acció pastoral. La dedicació, estar entre el poble de Déu, sempre ha estat un element distintiu dels pastors de l'Església.

És allò que el papa Francesc anomena el gust espiritual d'ésser poble: "Per a ser evangelitzadors d'ànima també fa falta desenvolupar el gust espiritual d'estar a prop de la gent, fins al punt de descobrir que això és font d'un goig superior. La missió és una passió per Jesús, però, al mateix temps, una passió pel seu poble" (EG núm. 268).

Quan miram l'edat de molts dels nostres sacerdots sempre se'n sol destacar l'envelliment, el desgast i el cansament. Una visió que no és justa amb la voluntat de fidelitat i de servei que impulsa la majoria del presbiteri. És ver que l'edat és alta, que són moltes les preocupacions i de vegades hi ha la sensació de no respondre. Però el prevere carregat d'anys pot oferir a tothom el testimoni de la fe i del seguiment de Crist d'una forma senzilla però eficaç i directa. I que ho és de necessari això per als més joves! Avui és fonamental que el sacerdot sigui testimoni de la misericòrdia i de la compassió per l'home, de l'experiència de saber-se estimat per Déu i disposat a mostrar a tothom el seu rostre compassiu. I això a través de les accions concretes del seu ministeri, com és reunir el Poble de Déu, fomentant-ne la unió, la predicació i l'ensenyament catequètic, la celebració de la fe, el suport als qui col·laboren en les tasques de formació i de servei als més necessitats, en la visita als malalts... Quants de moments per mostrar que Déu actua en la nostra vida!

OBRIR NOUS CAMINS

L'Església sempre està en camí, i també la nostra Diòcesi. Una mirada als darrers anys ens permet descobrir una Església viva que, amb llums i ombres, sempre ha tractat de respondre als desafiaments que s'han donat entre nosaltres. No ha d'oblidar ningú que Mallorca ha estat un laboratori de canvi social i cultural. El fet turístic ha estat determinant per a una nova forma d'enfrontar la vida. Però també cal tenir en compte que la nostra Diòcesi ha estat oberta a la missió, tant a Àfrica com a Amèrica, i això ha fet que molts de sacerdots i religiosos, en tornar,

oferissin noves perspectives per a l'acció pastoral. No podem dir que tot hagi sortit bé, però la nostra mirada és primer de tot de gratitud a Déu. Tot el que hem viscut ens ha ajudat a complir amb la missió, encara que també hem anat descobrint limitacions i fins i tot coses millorables. És sempre la situació de l'Església, que està en creixement. Alguns, per desgràcia, avui s'erigeixen en detentors de tota la veritat, amb la capacitat de judicar el que és bo o dolent per a l'Església, i sobretot un judici que no fa créixer les persones, sinó que les destrueix. És el pitjor que ens podia passar: la confrontació entre nosaltres. Dins l'Església sempre serà necessària la correcció fraterna, perquè no realitza cap de nosaltres plenament l'Evangelí, ningú com Jesús. Però la nostra correcció ha de portar a la comunió, i realitzar-se des de la comunió, no com si visquéssim en un món a part. Al llarg de la història, una temptació que acompanya la vida de l'Església és la d'aquells que, radicalitzant les seves postures, cercant una autenticitat en el seguiment de Crist, s'enfronten als altres i judiquen abans de temps allò que només Déu pot judicar. És ver que tots hem d'esforçar-nos per no traïr el missatge de la fe, per ser fills de l'Església que volen servir-la com ella vol ésser servida. És a dir, segons el Cor de Crist.

Per això cal mirar amb ulls nous tot quant en aquest moment realitza la nostra Església per dur endavant la seva missió. Jo en destacaré algunes iniciatives que crec que són de gran abast:

- [•] **La catequesi d'iniciació cristiana.** Destaca especialment el catecumenat d'adults per a aquells que no han rebut el Baptisme. És un do de Déu per a la nostra Església, perquè ens descobreix com s'arriba a ser cristià a través de la fe i els sagraments. Ens assenyala el valor fonamental del valor eclesial, que com una mare ens acull i engendra a la nova vida cristiana. I en aquesta línia se situa també la catequesi de la infància, que es recolza fonamentalment en la família. Quina oportunitat pastoral més gran

que és aquesta! Tots hauríem de fer l'esforç de dur endavant la catequesi amb la família; una catequesi aïllada de la família i de la vida parroquial no té futur. Al costat d'això tenim el món de la pastoral escolar en els col·legis catòlics i també la presència de l'experiència cristiana en la seva dimensió cultural en l'ensenyança religiosa escolar. Família, parròquia, escola... Són l'estel que ha de guiar el nostre esforç. En aquesta gran tasca de la transmissió de la fe, no puc deixar de donar gràcies a Déu per l'aportació de tants a través dels Cursets de Cristiandat o de les Comunitats Neocatecumenals, per citar-ne només alguns de molt directament implicats en l'anunci i educació de la fe.

- [•] **El treball amb els joves** sempre és la tasca pendent, perquè són molts els esforços realitzats i de vegades pocs els resultats. Però no podem oblidar que la missió evangelitzadora amb els joves no és una qüestió de resultats per demà. Els temps de maduració en la fe sols Déu els coneix, a nosaltres només ens correspon sembrar. La Delegació de Pastoral de Joves és cridada a desenvolupar un camí de formació cristiana que abrasi les distintes etapes de la vida de la infantesa a la joventut, i que ho faci en companyia de moltes altres iniciatives d'educació, com el temps lliure, el moviment escolta... I tot això unit a la gran qüestió d'una pastoral que desperta la vocació cristiana i aquelles vocacions d'especial consagració al ministeri sacerdotal o a la vida consagrada.

- [•] El desenvolupament d'**una pastoral de cada vegada més intensa entre els malalts i ancians**, en els hospitals i també en les famílies. Aquí tenim un tema que creix, però que cal impulsar. El nostre món sembla que subratlla només la joventut i el goig de viure, però tots sabem que això està sotmès al temps, i sens dubte el que més ennobleix una persona no és tant l'aspecte

físic com, sobretot, la llum de la seva força interior. La malaltia és una realitat que transforma les vides, també l'ancianitat. I davant això l'Església surt al pas, com Jesús féu i així ens ho narren els Evangelis. Avui, visitar els malalts i les seves famílies, escoltar aquells que tenen dificultats per acceptar la pèrdua d'un ésser estimat, acompanyar els qui treballen en el món de la salut, és una novetat que creix i que serà necessari continuar impulsant. I en aquest sentit, no podem oblidar-nos d'aquells que intenten refer la vida en les institucions penitenciàries, una presència eclesial que ha crescut els darrers anys i que és necessari ajudar amb nous recursos.

- [•] **La celebració de la fe** és el cor mateix de l'Església, perquè s'hi produeix la trobada amb el seu Senyor. Cuidar la celebració essent feels a les indicacions de l'Església és fonamental per a tots els cristians, ja que hi alimentam la nostra fe i hi mostram la nostra unió amb Crist. En aquesta línia, l'art de la celebració comença per celebrar l'Eucaristia i els altres sagraments tal com l'Església ens proposa. La creativitat no consisteix a canviar el que hem rebut de l'Església, sinó a ajudar que sigui acollit pels altres. En aquest sentit són de gran valor les indicacions que ens ofereix el papa en la seva Exhortació Apostòlica sobre l'homília. Tots els ministres de l'Església hi estan compromesos i tenim una obligació radical d'intentar renovar la nostra forma de predicar perquè es pugui establir el diàleg amb el Senyor i el seu poble que és el cor de l'oració litúrgica.

- [•] Finalment, com podem celebrar i viure la fe si aquesta no es realitza en l'amor? **L'amor és l'origen i el fi de la nostra vida cristiana.** L'amor que té Déu mateix com a font i fonament i que inclou en Ell tots els homes i dones i s'expressa de múltiples maneres, especialment quan qualcú sofreix o no té ateses les necessitats

fonamentals. En aquesta línia, Càritas Diocesana és un signe i instrument de l'exercici de la caritat a què està cridada tota l'Església. És l'Església mateixa en acció a favor de tota persona. Una acció realitzada en nom de Crist i segons la seva inspiració, però que cerca abans de tot mostrar la proximitat, suscitar consciència de la dignitat personal, promoure unes condicions de vida que permetin a cadascú ésser protagonista de la pròpia vida. I devora Càritas hi ha moltes altres iniciatives que cal valorar i per les quals don gràcies a Déu. La missió caritativa de l'Església té moltes cares i és necessari valorar-ho. Per això també consider que seria oportú promoure formes de coordinació i de relació entre les distintes iniciatives. És el que proposarem en un futur proper a través d'un Consell Diocesà de la Solidaritat i la Caritat. És una proposta per dur endavant d'una forma més intensa aquest servei de la caritat que neix de l'experiència de la fe. I amb això, no podem oblidar el compromís de la Diòcesi de Mallorca amb els països en desenvolupament, bé d'una forma més directa en la promoció humana, bé en el desplegament d'una pastoral que ajudi a créixer les Esglésies joves. Mallorca Missionera i Mans Unides són dues institucions fonamentals a les quals també s'uneix en moltes ocasions Càritas Internacional.

Són algunes de les accions que realitza la nostra Església en creixement, que ja hi són i en què tants de cristians treballen, oferint el seu temps, la seva pregària, la seva vida. Donem-ne gràcies a Déu. Ens agrada recrear-nos en les dificultats que vivim per a ésser cristians, però aquí tenim un conjunt d'iniciatives que ens parlen d'oportunitats, d'esperança, de sembra. Demanem al Senyor que ens doni ulls per veure-ho i coratge per secundar algunes d'aquestes iniciatives.

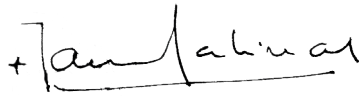
EVANGELITZADORS AMB ESPERIT

El papa Francesc, en el darrer capítol de la seva Exhortació Apostòlica ens recorda que el camí de l'Església no és una cosa que estigui solament en les nostres mans, com si ella fos una obra nostra. Ens ve a dir que sense la força de l'Esperit no és possible l'Església. Aquesta és la gran comunitat dels que seguim Jesús per l'acció de l'Esperit i caminam com a gran família cap al Pare. I estam cridats cadascú a oferir-hi la nostra resposta i col·laboració, però per a això necessitam ésser evangelitzadors amb Esperit, que vol dir "evangelitzadors que s'obren sense por a l'acció de l'Esperit Sant. Per la Pentecosta, l'Esperit fa sortir d'ells mateixos els Apòstols i els transforma en anunciadors de les grandeses de Déu. [...] Jesús vol evangelitzadors que anunciïn la Bona Notícia no sols amb paraules sinó sobretot amb una vida que s'ha transfigurat a la presència de Déu" (EG núm. 259).

El papa ens assenyalava la gran qüestió: la fe. Es tracta de secundar l'acció de l'Esperit, i per a això no hi ha altra possibilitat que posar-nos a escoltar-lo i disposar-nos a viure segons la seva inspiració, l'expressió més visible de la qual la tenim en Jesucrist. Si el futur de l'Església depengués de nosaltres, encomanariem a una empresa de màrqueting què hem de fer. Però si l'Església és una altra cosa, el primer és la santedat, és a dir, la resposta alegre i confiada a Jesucrist el Senyor en la seva Església. Els sants són així els qui ens indiquen millor els camins a seguir, i no sols per l'actitud que és necessari que cultivem en nosaltres, sinó també per algunes de les iniciatives que ells han promogut en l'Església. Quan ens demanam què hem de fer per anunciar l'Evangeli cal fer memòria de Jesucrist i amb Ell de tots aquells que l'han seguit i a través d'una saviesa que neix del diàleg entre la fe i la cultura de cada moment han oferit una resposta per promoure l'encontre amb Jesucrist.

Sempre acostumam a acabar aquestes reflexions amb una referència a Maria, la nostra Mare. Tal volta perquè ella, en l'Evangeli apareix d'una

forma molt discreta, però refulgeix tant que no podem parlar de Jesús ni de la seva presència entre nosaltres sense fer-ne referència. El papa ens recorda quelcom decisiu per a descobrir un nou to evangelitzador. I vos ho present com la fi d'aquesta carta: "Hi ha un estil marià en l'activitat evangelitzadora de l'Església. Perquè cada vegada que mirem Maria tornem a creure en l'aspecte revolucionari de la tendresa i de l'afecte. En ella veiem que la humilitat i la tendresa no són virtuts dels febles sinó dels forts, que no necessiten maltractar els altres per a sentir-se importants. Mirant-la descobrim que la mateixa que lloava Déu perquè 'derroca els poderosos del soli' i 'els rics se'n tornen sense res' (Lc 1, 52-53) és la qui posa calidesa de llar en la nostra recerca de justícia. Es també la qui conserva acuradament 'totes les coses meditant-les en el seu cor' (Lc 2, 19)" (EG núm. 288).

+ Javier Salinas Viñals
Bisbe de Mallorca

CAMINAM PER UNA ESGLÉSIA EN SORTIDA

Proposta de guia de lectura

de l'*Evangelii Gaudium*

1. INTRODUCCIÓ: PARTIM DE LES NECESSITATS

L'exhortació apostòlica del papa Francesc *Evangelii Gaudium* és una gran oportunitat per a la nostra Església de Mallorca, per reflexionar sobre el moment pastoral que vivim. Els plantejaments que ens fa el papa a la seva carta ens obrin camins de reflexió, per tal de respondre al gran repte que tenim com a Església de Mallorca: dur l'Evangelí als homes i les dones que habiten a la nostra terra, especialment a les perifèries existencials.

Si bé, aquesta reflexió il·luminada per les paraules del papa Francesc no pot ser desencarnada. Ha de partir de posar els peus a terra, a la nostra realitat, i més concretament, a la teva realitat, la de cadascú, la de cada comunitat cristiana, la de cada parròquia, escola, moviment, realitat eclesial...

Per això és important que llegim l'*Evangelii Gaudium* des de l'únic punt de vista que es pot fer, des del teu, des de la teva història concreta, com a cristià que vius a Mallorca, des de la teva edat, situació, des de la teva comunitat cristiana. Deixa que les paraules del papa il·luminin la teva realitat concreta, teixida de llums i ombres, i t'estimuli a sortir del teu

redol de seguretat per tal de viure i d'anunciar novament l'Evangelí. Volem apuntar algunes necessitats que detectam des de l'equip episcopal per tal d'ajudar-nos mútuament a reflexionar:

[1] Necessitam situar-nos en la mentalitat i en l'acció d'una Església en sortida, d'una Església en missió, que vol sortir d'ella mateixa per anunciar l'Evangelí de nou. Volem que aquesta idea passi d'un lema bell a criteris i accions pastorals concretes.

[2] Urgeix cercar i demanar al Senyor que ens ajudi a canviar el nostre estat d'ànim: a passar de la lògica de la lamentació a la lògica de l'agraïment i esperança des de Déu, des de l'actitud orant i d'escolta de l'Evangelí que allibera.

[3] Ens interessa aprofundir en el significat profund del concepte "evangelitzar". Què volem dir? Què significa i què suposa? I ens agradaria arribar a consensuar aquest significat des de l'experiència, en comunitat, sentint-nos poble de Déu, Església...

[4] Per això hem de prendre el pols a la vida, a la vida concreta de la nostra Diòcesi, a les múltiples realitats que hi habiten: des de les parròquies, els moviments, les escoles, els hospitals, tot el dispositiu de la pastoral de la caritat, així com les realitats de marginació, fins i tot mirant els sectors que se senten més allunyats de l'Església... Quan prenim el pols a la vida, hem de ser conscients que hem de fer camí cap a la comunió, cap a descobrir la bellesa i la oportunitat que suposa la diversitat.

[5] Clarificant el que significa Evangelitzar, a la llum de la pròpia realitat, ens durà a posar nom a les perifèries existencials que tenim al nostre entorn, així com prendre consciència de les necessitats que tenim com a Església en sortida. Segurament una

que en detectam amb molta profunditat és la necessitat d'un teixit comunitari. L'apòstol missioner necessita sentir-se protegit, pertanyent a una comunitat viva, l'Església..., però aquesta Església s'ha de concretar sempre en una comunitat propera, acollidora, oberta, evangèlica. Caldrà ser creatius i arriscar-nos a revisar i a experimentar.

[6] Aquest treball de reflexió que volem impulsar necessita la pregària, l'escolta profunda de l'Evangelí, per tal de poder fer un discerniment seriós. És urgent i necessari, és prioritari, que ens posem davant el Senyor, personalment i en comunitat, per invocar la gràcia de l'Esperit, per sentir com el Senyor ens acompanya.

[7] L'ànima de tot aquest projecte és l'Evangelitzador. Abans que mètodes d'evangelització, necessitam apòstols que vulguin respondre a la crida que ens fa el Senyor: "Anau a tots els pobles i feis-los deixebles meus" (Mt 28, 19). Això apunta necessàriament a un procés formatiu per a la missió. No esperem que un vaixell ens porti un equip de missioners experts que tinguin la gosadia de reevangelitzar Mallorca. Això ho deixam a la història, que ens recorda la reconquesta per part del Rei en Jaume. Aquest projecte de nova evangelització l'hem de dur a terme nosaltres, tu i jo, els qui som aquí, els que sentim el desig i tenim l'audàcia d'anunciar l'Evangelí amb nou ardor, encara que alhora ens sentim dèbils, limitats, pobres, petits... Aquesta pobresa llegida a la llum del "Magníficat" pot ser molt fecunda als ulls de Déu, i sota l'ombra del Sant Esperit.

Tota aquesta reflexió la volem fer a l'estil "sinodal", és a dir, fent camí junts durant aquesta Quaresma i Pasqua. Per això et convidam a llegir, escoltar, comentar i compartir el text de l'Exhortació *Evangelii Gaudium*.

Et proposam una selecció de números del document, amb unes preguntes que t'ajudaran a reflexionar-hi personalment i en grup.

No serà un parlar per parlar. Serà interessant acollir i recollir tot el que anem reflexionant, per tal de projectar en el mes de novembre de 2014 un Congrés per a l'Evangelització.

2. PAUTES PER A REFLEXIONAR EN GRUP L'EXHORTACIÓ DEL PAPA

El Bisbe ens convida a organitzar-nos en grups per tal de reflexionar junts sobre l'Exhortació del papa, fer-la més nostra. L'important no és respondre les preguntes. Del que es tracta és que ens trobem junts, en petits grups, per tal de pregar junts i compartir les nostres reflexions a la llum de les paraules del papa i de la realitat concreta que vivim.

Et proposam algunes pautes per a les reunions:

[1] Amb quin grup? És clar que es poden crear grups nous a les nostres comunitats per aquesta ocasió, però és clar que també podem partir dels grups que ja existeixen a les nostres parròquies (catequistes, acció social, pastoral de la salut, animació litúrgica); també podem fer un grup amb l'equip de pastoral d'una escola, o un grup d'un moviment determinat... Del que es tracta és que ens posem en actitud d'escolta del que ens proposa el papa.

[2] Reunions-trobades. En proposam cinc, seguint el fil conductor de la mateixa Exhortació del Sant Pare. Està dividida en cinc capítols; per això la proposta de cinc reunions. Més endavant trobaràs una selecció per a la lectura, per tal de facilitar-la. Si bé, és clar que sempre és millor fer-ne una lectura completa. És

possible que per algun capítol no basti una reunió. Se'n poden fer més.

[3] Com preparam la reunió? *Lectura a casa...* Cada persona llegeix a casa, abans de la reunió, els números corresponents de cada capítol que s'indiquen a continuació. També pots mirar les preguntes que se suggereixen per al diàleg de grup. Naturalment, cadascú ho fa des de la pròpia experiència per compartir a la reunió amb els altres.

[4] Pregària inicial. Al començament de la reunió, després de saludar-nos, feim una estoneta de silenci per posar-nos en mans del Senyor, llegim el text de l'Evangelí del proper diumenge i re-sam la invocació de l'Esperit Sant que tens a continuació:

Vos deman, Déu meu,
la vostra gràcia i la vostra ajuda,
perquè totes les meves intencions, pensaments i accions
estiguin orientades únicament al vostre servei i la vostra lloança.

[5] Lectura del text de la introducció al capítol. A les pàgines següents trobaràs la selecció de continguts que proposam per reflexionar. Per cada reunió proposam una introducció, que és una brevíssima síntesi del capítol de l'Exhortació Apostòlica que aquell dia tractarem. Abans de començar el diàleg, llegiu el text introductorí que ens toca reflexionar com a punt de partida.

[6] Diàleg compartit. Per al diàleg ens poden ajudar les preguntes que acompanyen cada reunió. L'important però no és cenyir-se a respondre les preguntes, sinó sobretot que sigui una ocasió per a reflexionar. Per facilitar el diàleg, convindrà tenir un moderador o responsable del grup.

[7] Concreció. Com a grup responem a la pregunta per a la concreció, que trobam al requadre final de cada reunió.

[8] Silenci-Oració. Acabam la reunió amb una estoneta de silenci, i amb la pregària del Parenostre i l'oració a la Mare de Déu, estel de la nova evangelització, que trobam al final de l'*Evangelii Gaudium* (núm. 288).

Verge i Mare Maria,
vós que, moguda per l'Esperit,
acollíreu el Verb de la vida
en la profunditat de la vostra fe humil,
totalment entregada a l'Etern,
ajudau-nos a dir el nostre «sí»
davant la urgència, més imperiosa que mai,
de fer ressonar la Bona Notícia de Jesús.

Vós, plena de la presència de Crist,
duguéreu la joia a Joan Baptista,
fent-lo exultar en el si de la mare.
Vós, estremida de goig,
cantàreu les meravelles del Senyor.
Vós, que estiguéreu plantada davant la creu
amb una fe indestructible
i rebéreu l'alegre consol de la resurrecció,
recollíreu els deixebles en l'espera de l'Esperit
perquè nasqués l'Església evangelitzadora.

Aconseguiu-nos ara un nou ardor de ressuscitats
per a dur a tothom l'Evangeli de la vida que venç la mort.
Donau-nos la santa audàcia de cercar nous camins
perquè arribi a tothom el do de la bellesa que no s'apaga.

Vós, Verge de l'escolta i la contemplació,
mare de l'amor, esposa de les noces eternes,
intercediu per l'Església, de la qual sou la icona puríssima,

perquè ella mai no es reclogui ni s'aturi
en la seva passió per instaurar el Regne.

Estel de la nova evangelització,
ajudau-nos a fer resplendir el testimoni de la comunió,
del servei, de la fe ardent i generosa,
de la justícia i l'amor als pobres,
perquè l'alegria de l'Evangeli
arribi fins als extrems de la terra
i cap perifèria no es privi de la seva llum.

Mare de l'Evangeli vivent,
font d'alegria per als petits,
pregau per nosaltres.
Amén. Al-leluia.

3. CONTINGUTS DE LES 5 TROBADES

Proposam cinc trobades per reflexionar sobre l'Exhortació *Evangelii Gaudium*. A l'apartat anterior proposàvem unes pautes a seguir en les nostres reunions en grup. En el present apartat proposam els continguts que podem fer servir per aquestes trobades de reflexió.

Per cada una de les trobades proposam un capítol del document del papa. I per tal d'ajudar la reflexió, en el present apartat trobaràs sempre:

Una **introducció al capítol**, on se't presenta una síntesi del contingut del capítol perquè en tenguis una idea general. Aquesta introducció és la que llegirem tots junts al principi de la reunió.

Una **proposta de lectura** de números concrets de l'Exhortació Apostòlica (es tracta dels números en què es divideix el document, no les pàgines). Es tracta d'una selecció per tal de facilitar que els puguis llegir a nivell personal per tal de preparar la tro-

bada amb els altres. Fixa't que és una proposta de selecció; és clar que ho pots llegir tot.

Algunes **qüestions per facilitar el diàleg** en grup. Veuràs que en alguns dels qüestionaris citam Francesc Torralba. Ens referim a les paraules que pronuncià a la conferència al Caixa-Fòrum el dia 5 de febrer, i que podeu veure en un DVD editat per la Secretaria de Comunicació del Bisbat de Mallorca.

Al final, en un requadre, trobam la **Pregunta per a la concreció**.

PRIMERA TROBADA DE GRUP

I. La transformació missionera de l'Església

Introducció al capítol

Abans d'entrar en el cor del document, dividit en cinc capítols, el papa Francesc, des de la introducció, pretén centrar el tema que vol tractar en aquesta Exhortació i, al mateix temps, en defineix els límits:

“Procuro, a més, expressar les preocupacions que em mouen en aquest moment concret de l'obra evangelitzadora de l'Església [...]. Aquí he optat per proposar algunes línies que poden encoratjar i orientar en tota l'Església una nova etapa evangelitzadora”
(núm. 16-17)

La situació que viu l'home d'avui, en un món dominat pel consum, és la causa que engendra individualisme i una profunda tristesa en el cor de la persona. Això no obstant, recollint el principi filosòfic d'antany, el papa ens recorda que el bé sempre tendeix a difondre's i a comunicar-se. Per aquest motiu, la vida dels evangelitzadors no pot tenir un posat trist, tot el contrari, tota ella ha d'irradiar fervor, ja que a través seu són molts els cridats a escoltar la Bona Nova de l'Evangeli (Cf. núm. 2-14).

Del primer capítol, el més breu de tota l'Exhortació, en podem subratllar aquestes idees:

- [•] **L'Església en "estat de sortida"**, un dinamisme que apareix constantment en la Paraula de Déu i del qual un dels paradigmes més rellevants es troba en la figura d'Abraham (núm. 20). Més endavant el papa dóna una definició del que ell entén per "Església en estat de sortida": és la comunitat de deixebles missioners els quals són conscients que fou el Senyor el qui va tenir la iniciativa, essent, el seu mode de fer, un exemple per als seus seguidors (núm. 24).

- [•] **Un somni:** Que l'opció missionera que ha d'assolir l'Església en tots els seus camps: el dels costums, els estils, el llenguatge..., demana una pastoral de conversió; una conversió que va des de cada Església local amb el seu cap i pastor fins al mateix bisbe de Roma i totes les estructures de la mateixa Església (núm. 30-32). El coratge missioner podrà, certament, ajudar-nos a vèncer la por davant les necessàries revisions que ha de fer l'Església, una tasca a la qual tots som convidats (núm. 43)

- [•] **L'Església en "estat de sortida" ha de ser una Església de portes obertes** (46), que no es guarda per a ella mateixa ni es tanca en els temples, sinó que surt per oferir a tots els homes la vida de Jesucrist, encara que això impliqui un risc, el risc que es pugui accidentar o fer-se alguna ferida pel fet de sortir al carrer (núm. 49).

Proposta de lectura

Et suggerim la lectura de la introducció i de tot el capítol primer (núm. 1-49).

Qüestions per al diàleg:

?

[1] Francesc Torralba, a la conferència al Caixa-Fòrum, va proposar tres motius per trobar la fonda alegria de què parla el papa a l'EG:

- a. No estic sol en el món. Déu vetla per cada un de nosaltres. Aquest vincle entre Déu i nosaltres és indestructible.
- b. L'Evangelí és per a tothom. No hi ha exclusivismes. Tots som reconeguts i acollits per Déu. Déu m'ha salvat de la mort.
- c. El que omple la persona és donar-se als altres.

Aquesta profunda alegria neix de l'encontre amb Jesucrist.

Com estic d'alegria? Com visc l'encontre amb el Senyor?

Què necessit personalment com a cristià/ana? Què necessit com a grup/parròquia/comunitat/moviment, per aprofundir en l'encontre del Crist i viure l'alegria de l'Evangelí?

A l'hora de pensar les necessitats a nivell personal per viure l'espiritualitat de l'alegria, és important que les concretis des de tu, i no sols per als altres. Pensa que quan jo exprés una necessitat, vol dir que estic disposat a viure-ho, o a intentar-ho, almanco.

?

[2] Perquè l'Església de Mallorca sigui una Església en sortida, què ens manca? Com ho podem fer? Què puc fer jo? Què podem fer com a grup?

- a. Com puc possibilitar que els allunyats puguin també tenir una experiència d'encontre amb el Senyor?
- b. Per anar a les perifèries existencials he de sortir dels espais còmodes? He de tenir l'audàcia de comunicar la fe, dir que som cristià... Com estic d'audàcia, de coratge? O tenc vergonya de dir que som cristià?
- c. Què vol dir en el meu cas, o en el nostre cas, "fer olor d'ovella"?

[3] Si volem ser "Església de portes obertes"

- a. En què m'he de convertir per ser més acollidor?
- b. I el nostre grup / comunitat / escola / moviment, en què ens hem de convertir?

[4] Al n. 33 de l'Exhortació, el papa proposa que una pastoral en clau missionera abandona el còmode criteri del "sempre ho hem fet així". **Quan i com utilitz aquest criteri, i per què? En quin sentit ens hauríem "d'accidentar" per sortir al carrer?**

PREGUNTES PER A LA CONCRECIÓ

Al teu entorn (familiar / parroquial / moviment / escola...) quines són les perifèries? Qui està a les perifèries? Qui necessita llum de nosaltres, de mi? Com acostar-m'hi / acostar-nos-hi?

Quins camins concrets, realistes i possibles he de posar en marxa perquè la nostra comunitat tengui les portes obertes?

SEGONA TROBADA DEL GRUP

II. En la crisi del compromís comunitari

Introducció al capítol

Encara que, segons les seves paraules, la intenció del papa no sigui la d'oferir una anàlisi exhaustiva de la realitat que vivim, tanmateix en subratlla alguns aspectes, com són:

- [•] **Així com en cap cas és lícit matar, cal ser conscients que avui cal dir no, amb fermesa, a l'economia de l'exclusió i de la iniquitat perquè també mata** (núm. 53-54). Aquest estat de coses fa que ens tornem incapaços de sentir compassió davant el drama humà que molts de conciutadans viuen avui, i la causa està en el fet que la cultura del benestar ens ha anestesiats. A mesura que hom pren consciència d'aquest estat de coses, espontàniament ha de respondre amb tot un conjunt de negatives: no idolatrant els doblers ni fent-se'n servidors, no a la iniquitat que genera violència, etc.
- [•] **La cultura que ens envolta configura el nostre tarannà**, majoritàriament la cultura d'avui tendeix vers el que és exterior, vers allò immediat, visible i fàcil de conquerir; en definitiva, la nostra és, en gran part, una cultura superficial (núm. 62).

Per altre costat, en el cor de la mateixa cultura hom viu, avui, per una part un procés de secularització molt accelerat, el qual

tendeix a reduir la fe i la vida eclesial a l'àmbit privat; i, per altra banda, l'individualisme postmodern que es viu debilita i empobreix les relacions humanes (núm. 64-67).

- [•] **El repte de la inculturació de la fe.** Malgrat el desafiament actual de la inculturació de la fe, cal tenir una mirada oberta, ja que l'Esperit actua directament sobre persones i cultures; un fet que feia dir al Vaticà II que hi ha llavors del Verb més enllà de l'Església (núm. 68-69).

- [•] **Allò al que sí cal adherir-se i aquelles altres actituds que cal rebutjar.** Entre les postures que cal potenciar, el papa assenyalava aquestes: el repte d'una pastoral missionera (núm. 78) i les noves relacions generades per la persona de Jesús (núm. 87). Contràriament, cal superar altres aspectes que són negatius per als agents de pastoral, com la tristesa egoista (núm. 81), el pesimismo estèril (núm. 84), la mundanitat espiritual (núm. 93), o la guerra entre els mateixos agents (núm. 98).

- [•] **Altres reptes eclesials.** El capítol acaba assenyalant nous desafiaments com el de la necessària atenció al laïcat, que forma la gran majoria de membres de l'Església (núm. 102); la necessitat d'ampliar els espais per a una presència femenina més incisiva dins l'Església (núm. 103-104); la pastoral juvenil (núm. 105) i la manca de vocacions al ministeri ordenat (núm. 107).

Malgrat tot, diu el papa Francesc, els reptes se'ns presenten per ser superats (núm. 109).

Proposta de lectura

Proposam llegir d'aquest capítol tot el que fa referència a alguns desafiaments culturals (núm. 61-70), i a les Temptacions dels agents de pastoral, per tal de fer un bon examen de consciència (núm. 79-109).

Qüestions per al diàleg:

[1] Francesc Torralba, a la seva conferència, ens proposava que davant aquest món regit per una “economia que mata”, els cristians hem d'acollir la novetat radical de Déu, i viure l'honestedat i la coherència.

- a. Com ho visc jo a nivell personal, i a nivell comunitari?
- b. Quins canvis he de fer en la meua vida per viure-la en coherència?

[2] La gran temptació de l'agent de pastoral és esdevenir “un funcionari: no em demanis més, ja he complit”.

- a. I el **pessimisme estèril**... Això que repetim tant: “no hi ha res a fer”, les profecies de calamitats, un neopelagianisme (com si tot depengués de mi).
- b. Una altra gran temptació és la **mundanitat espiritual**, aprofitar càrrecs i títols per esser algú, i no com a oportunitat per a servir. Moltes vegades aquesta mundanitat neix de la por i de la necessitat que tenc de reconeixement.
- c. **Caïnisme intraeclesial** (Caín, el germà d'Abel). La maledicència. No ens en perdonam ni una. Vivim la diversitat com un drama i no com una oportunitat. La uniformitat mata l'Església... Cal recuperar l'actitud positiva de la confiança, de l'estima de l'altre...

Quin examen de consciència faig davant totes aquestes temptacions? Què he de canviar dins la meva vida? I en la meva comunitat?

PREGUNTA PER A LA CONCRECIÓ

Quins creus que són els grans reptes que té l'Església de Mallorca? On són les seves grans necessitats, a partir del que diu el papa als núm. 102-109, i del que tu perceps des de la teva realitat (responsabilitat-formació de laics i laiques, l'aportació de la dona en els processos de decisió de l'Església, la pastoral d'infants i joves i famílies, pastoral de vocacions i selecció de candidats al Seminari, perfil dels ministres ordenats (preveres i diaques)?

TERCERA TROBADA DE GRUP

III. L'anunci de l'Evangelí

Introducció al capítol

Després d'haver pres consciència dels reptes actuals, uns originats pel canvi de cosmovisió que viu el nostre món, i altres procedents de la mateixa vida interna de l'Església, el tercer capítol de l'Exhortació queda centrat sobre l'anunci de l'Evangelí, resumit en el kerigma apostòlic.

- [•] **L'evangelització és tasca de tota l'Església.** L'evangelització, diu el papa, és un misteri que endinsa les seves arrels en la Trinitat, però es concreta en un poble pelegrí i evangelitzador, el Poble de Déu (núm. 111-113), que té com a tret important el fet de ser el lloc de la misericòrdia de Déu (núm. 114). Aquest Poble, per altra part, té rostres molt diversos pel fet de ser un poble encarnat entre els pobles de la terra (núm. 115).

- [•] **En el si del Poble de Déu tots som deixebles missioners, pel fet d'haver rebut un mateix Baptisme.** El Baptisme, per tant, no pot ser quelcom del passat que quedi com a simple record, sinó que tots hem de créixer com a evangelitzadors (núm. 120-121). És possible que ens demanem com ser evangelitzador, avui, qüestió a la qual l'Exhortació respon convidant a fer-ho "persona a persona", és el que podríem anomenar "evangelització informal" (núm. 127-129); ara bé, per molt important que sigui el

“boca a boca”, no es pot oblidar que l’anunci també ha d’arribar a la cultura, al pensament i a l’educació (132-134).

- [•] **L’homilia com a pedra de toc.** La idea que més sobresurt en l’escrit del papa, com a definició de l’homilia, és la idea de “diàleg”. La homilia no és tant un moment de catequesi ni de meditació, sinó un temps de diàleg de Déu amb el seu poble (núm. 137-141).
- [•] **La importància d’aquest diàleg comporta unes exigències,** com són: escoltar atentament la Paraula amb actitud humil; només així hom podrà donar “culte a la veritat” (núm. 146); personalització de la Paraula, això vol dir familiaritzar-se amb la Paraula; fer-se oient del que viu el poble per tal que la Paraula ressoni amb més força i convidi a assolir noves actituds (núm. 154-155); una altra característica que ha d’acompanyar la predicació és l’ús del llenguatge positiu, el qual més que ser un llenguatge moralitzador serà un llenguatge propositiu (núm. 159).
- [•] **Caminar vers una catequesi kerigmàtica i mistagògica.** Hem redescobert, diu el papa, que també en la catequesi té un rol fonamental el primer anunci kerigmàtic, ja que, com s’ha recordat tantes vegades, el kerigma ha d’ocupar sempre el centre de qualsevol acció evangelitzadora (núm. 164-167). L’altra característica que tampoc no hauria de mancar a la catequesi és la iniciació mistagògica (núm. 166).

Proposta de lectura

En la trobada d'avui proposam llegir el primer apartat del tercer capítol: “Tot el Poble de Déu anuncia l’Evangeli” (núm. 110-134). També podríem aprofundir en el que significa el Primer Anunci i l’acompanyament del procés de fe (núm. 160-175). **Qüestions per al diàleg:**

?

[1] Ens agrada el concepte de Poble de Déu, però poble implica diversitat d’edats, de condicions, d’estils de vida, distints criteris evangelitzadors...

a. Com vius la comunió dins la diversitat?

b. Estàs obert a la diversitat dins l’Església, als que són diferents a tu?

c. Què podríem fer per potenciar la comunió, el diàleg...?

?

[2] Del que tu coneixes de l’Església de Mallorca, **quines experiències destacaries de primer anunci de la fe? Com creus que les podem potenciar?**

a. Coneixes la proposta de catequesi de família? Coneixes els curssets de cristiandat?

b. En coneixes d’altres?

?

[3] Fixa’t que moltes activitats pastorals estan orientades a “preparar per rebre un sagrament”. Ens adonam que moltes vegades els que sol·liciten el sagrament, encara que estiguin batejats, no coneixen Jesucrist. **Com hem d’anar transformant amb realisme aquestes propostes: a fi que deixin de ser simples preparacions per rebre un sagrament, per ser propostes d’una experiència de trobada amb Jesús?**

[4] El que el papa diu als núm. 127-129 de *Persona a persona*, **no penses que hauria de ser un estil pastoral en una Església missionera?**

PREGUNTES PER A LA CONCRECIÓ

Quins serien els accents o trets més característics d'aquest estil pastoral de persona a persona?

Dins els camps de la pietat popular, la pastoral de la cultura, la pastoral juvenil, la pastoral familiar, la pastoral de la caritat i altres..., fes propostes creatives per a una pastoral de primer anunci.

Suggereix altres camps i reptes importants per a la primera evangelització.

QUARTA TROBADA DE GRUP

IV. La dimensió social de l'evangelització

Introducció al capítol

Si evangelitzar és fer present el Regne de Déu enmig del món, aleshores, l'evangelització ha de tenir, necessàriament, una dimensió social. Ara bé, si aquesta dimensió de l'evangelització no és degudament entesa, es pot córrer el risc de desfigurar la mateixa acció.

[•] No pot exigir ningú que la religió sigui relegada al terreny de la intimitat secreta de la persona. Per això, el cristià, com els altres homes i dones de bona voluntat, també ha de vetlar i s'ha de preocupar per la bona salut de les institucions de la societat civil, ja que una fe autèntica comporta també el compromís de sumar-se a tots aquells que treballen per la construcció d'un món nou. Així s'explica que el llenguatge de la Doctrina Social de l'Església sigui un llenguatge positiu i propositiu (núm. 183).

[•] De la fe en Jesucrist neix la preocupació pel desenvolupament integral de la persona. La preocupació pels més desfavorits troba un primer eco en el llibre de l'Èxode, quan Déu es fa seu el clam d'un poble d'esclaus i baixa a alliberar-los. Fer el sord a aquest clamor, diu l'Exhortació, quan nosaltres som els instruments de Déu per escoltar el pobre, ens situaria fora de la voluntat del Pare (núm. 187-188).

- [•] **La necessitat de resoldre les causes estructurals de la pobresa no pot esperar.** Mentre no es resolguin radicalment els problemes dels pobres, renunciant a l'autonomia absoluta dels mercats i de l'especulació financera i atacant les causes estructurals de la iniquitat, no es podran resoldre els problemes que té plantejats el món d'avui.

La iniquitat, segueix dient el papa Francesc, és l'arrel de tots els mals socials. Ja no es pot confiar més en les forces cegues i en la mà invisible del mercat, ja que créixer en equitat és quelcom més que créixer econòmicament. L'equitat demana prendre decisions, així com també assolir programes, mecanismes i processos orientats vers una millor distribució dels ingressos (núm. 202-204).

Perquè aquest somni es pugui fer realitat, són necessaris polítics amb voluntat de curar les arrels profundes i no les aparences dels mals del nostre món (núm. 205).

- [•] **Tenir cura de la fragilitat** vol dir, tal com Jesús va fer, optar pels més petits i febles de la terra, només així hom restarà atent a les noves pobreses emergents. Entre els més dèbils, que l'Església vol cuidar amb predilecció, hi ha també els no nascuts. La defensa de la vida dels qui encara no han nascut resta lligada a la defensa de qualsevol dret humà i suposa la convicció que un ser humà és sempre sagrat i inviolable en qualsevol etapa del seu desenvolupament (núm. 213-214).

Hi ha, diu el papa, altres sers fràgils i dèbils, en referència a la cura que cal tenir de la natura, de la qual els humans no som purs beneficiaris, sinó custodis (215).

- [•] **La pau social no pot entendre's com una simple absència de violència.** Amb llenguatge contundent segueix dient el papa que les reivindicacions socials que tenen a veure amb la distribució dels ingressos, la inclusió social dels pobres i els drets humans, no poden ser anul·lades amb el pretext de construir un consens o una efímera pau a favor d'un petit grup. La pau tampoc no es pot reduir a una absència de guerra, sinó que per poder avançar vers una autèntica pau, justícia i fraternitat, cal comptar amb uns principis. El papa n'assenyala quatre, que fa derivar de la Doctrina Social de l'Església (núm. 221-236).
- [•] **L'evangelització també implica un camí de diàleg.** Amb la paraula diàleg, duit a diferents nivells, es tanca la darrera part del llarg capítol sobre la dimensió social de l'evangelització. Tres són els camps concrets d'aquest diàleg, assenyalats en l'Exhortació, sobre els quals, avui, l'Església ha de tenir una cura especial per tal de poder-hi fer la seva aportació i així ajudar a la construcció del ser humà i al be comú. Els tres camps són: diàleg amb els Estats, amb la societat –on s'inclou també el diàleg amb les cultures i amb les ciències– i, finalment, amb altres creients que no formen part de l'Església Catòlica (núm. 238).

Proposta de lectura

Avui la nostra proposta de lectura implica els tres primers apartats del capítol IV (núm. 177-237). **Qüestions per al diàleg:**

[1] Com es concreta en la teva vida i en la vida de la teva comunitat el compromís i la preocupació vers els més pobres?

[2] El teu compromís amb els més pobres està al servei de la promoció integral de la persona, o simplement fas coses pel que puguin dir de tu, o per tenir la consciència tranquil·la?

[3] La caritat és una dimensió de l'evangelització: **en què s'ha de diferenciar la nostra acció social com a cristians de la de les altres institucions** (ONG no confessionals)? **Com s'ha de notar?**

PREGUNTES PER A LA CONCRECIÓ

Fer propostes concretes perquè la nostra acció caritativa i social sigui més evangelitzadora.

Com hem de potenciar la presència del fet cristià enmig de la "plaça pública"? (en el camp de la política i l'economia, mitjans de comunicació, xarxes socials, món de l'educació, la universitat i el pensament, món de l'empresa, per exemple).

CINQUENA TROBADA DEL GRUP

V. Evangelitzadors amb esperit

Introducció al capítol

- [•] **L'evangelitzador ha de restar obert a l'Esperit Sant.** Des de la seva ferma convicció, exclama el papa Francesc: “Com voldria trobar les paraules per encoratjar una etapa evangelitzadora més fervorosa, alegre i generosa, audaç, plena d'amor i capaç de contagiar!” Per tal d'aconseguir aquest objectiu o apropar-nos-hi, el papa en aquest darrer capítol de l'Exhortació proposa algunes reflexions sobre l'esperit que ha d'acompanyar el qui és enviat en missió evangelitzadora (núm. 262).
- [•] **La força ineludible de la missió.** La missió realitzada en el cor del poble no és quelcom de superficial a la persona, sinó que és com una força interior de la qual hom no pot fugir. Hom es descobreix com si hagués estat marcat amb foc. Contràriament a això, si un intenta separar la tasca missionera per una part i la pròpia privacitat per l'altra, aleshores tot es torna gris (273).
- [•] **Maria, mare de l'evangelització.** Ella és la mare de l'Església evangelitzadora i ella ens ajuda a comprendre l'esperit de la nova evangelització. Ella, endemés, és el regal que Jesús, des de la Creu, entrega al seu poble com a mare i model de creient

(núm. 284-285). Es pot afirmar que existeix un estil marià d'evangelització, ja que cada vegada que miram Maria tornam a creure en la revolució de la tendresa i de l'amor. D'aquesta forma, ella de bell nou ens ensenya a valorar altres virtuts com la humilitat, dient-nos que aquesta no és la virtut dels dèbils, sinó dels forts que sense vèncer convencen.

Proposta de lectura

Ja som a la darrera trobada. Proposam la lectura del primer apartat del capítol 5è (núm. 262-283). **Qüestions per al diàleg i la concreció:**

?

[1] Dins la teva vida cristiana i apostòlica, **quins talents o dons t'ha donat el Senyor per a col·laborar en la missió evangelitzadora de l'Església**, a partir del que diu el papa? Ho paga que en prenguis consciència.

?

[2] Torralba, a la seva conferència, suggeria algunes característiques del perfil del nou evangelitzador, a partir d'EG:

- a. Viu de portes obertes.
- b. Té l'audàcia d'anar a les perifèries existencials.
- c. Supera la por a equivocar-se. Si s'equivoca, en demana perdó.
- d. Supera la superficialitat i la banalitat.
- e. Supera la psicologia de la tomba: estam a les darreres..., l'Església es mor.

Com es concreten en el teu pla de vida, o en l'estil pastoral de la teva comunitat, aquests trets? Què necessites per a viure tot això?

?

[3] L'evangelitzador viu en comunitat, la necessita. **Què demanes a una experiència comunitària? La tens?**

PREGUNTA PER A LA CONCRECIÓ

Si haguéssim de proposar una escola per a agents d'evangelització, a quines necessitats formatives creus que hauria de respondre?

Església en sortida

CARTA PASTORAL 2014

Caminar por una **Iglesia en salida**

INTRODUCCIÓN GENERAL

Es la primera carta que como pastor de la Diócesis os dirijo. Desde el inicio de mi ministerio episcopal he podido percibir vuestra cercanía y también he ido descubriendo vuestras esperanzas y dificultades. Somos conscientes del momento que vivimos y que exige de todos una fuerte determinación en el seguimiento de Jesucristo y en la realización de la nueva vida a la que Él nos convoca. En esta línea siempre unimos la alabanza a Dios, manifestada de tantas maneras en la celebración de la fe, como el servicio a los hermanos, tanto en el anuncio de la Palabra como en la ayuda y en la atención a sus heridas y dificultades.

Os invito a ver la realidad que nos rodea con los ojos mismos de Cristo, el Buen Pastor. Es un tiempo marcado por la queja y la negatividad ante las dificultades que tantas familias experimentan; pero en medio de la dificultad se abre camino el deseo de algo nuevo que dé sentido a nuestras vidas y que nos permita dar respuesta a un estilo de vida más fraterno y solidario. En todo esto no olvidamos la herencia espiritual y cultural del papa Benedicto XVI, quien ha señalado que el reto más radical al que debemos hacer frente es el de la fe en el Dios que es Amor, Padre, Hijo y Espíritu Santo: “El Padre que, en la plenitud de los tiempos, envió a su

Hijo para nuestra salvación. Jesucristo, que en el misterio de su muerte y resurrección redimió al mundo; el Espíritu Santo, que guía a la Iglesia a través de los siglos en la espera del retorno glorioso del Señor” (*Porta Fidei*, 1).

Desde esta mirada fundamentada en la fe y en el Dios vivo, que es la verdad que nos hace libres, estamos llamados a sintonizar con tantas personas que de muchas maneras también buscan el bien de nuestro mundo. No somos un gueto, sino que tenemos una vocación universal, misionera. En realidad la fe crece cuando se da a otros, y aquí está el reto fundamental de nuestro ser y de nuestra misión. Pero la fe no es algo ideológico que se queda en la teoría, sino que nace de la realidad, de nuestra respuesta al Dios que se revela y que se prolonga en nuestra vida y en la construcción de un mundo que se va perfeccionando a imagen de Cristo. Toda una propuesta de vida que nos lleva a descubrir una dimensión fundamental de nuestro ser cristianos: ser para los demás.

En esta primera carta quisiera invitaros a continuar el camino de mis predecesores, y en el que todos habéis participado ofreciendo lo mejor de vosotros. Cierto que siempre el trigo crece junto a la cizaña, pero es Dios quien los separará al final de los tiempos. A nosotros nos toca sembrar y trabajar para que el buen trigo crezca en tierra buena. Y aquí está la cuestión primordial: a veces nos hemos dedicado demasiado a lamentarnos por las dificultades que vivimos. Y otras a una crítica que no ha hecho justicia al esfuerzo realizado por muchas personas. Es hora de mirar a Cristo y, con Él, a nuestro mundo, anteponiendo todo a su interés, que es el bien de toda la persona y de todos los hombres y mujeres.

En este sentido os ofrezco unas grandes líneas de acción para los próximos años. No se trata de un plan perfectamente articulado donde se señale paso a paso lo que vamos a hacer. Eso ya lo veremos. Más bien se trata de presentar algunas líneas de acción en las que todos estamos in-

vitados a participar, teniendo en cuenta los distintos organismos parroquiales y diocesanos a través de los cuales podemos hacer llegar nuestra voz y colaboración. En todo ello tendremos en cuenta el camino recorrido hasta ahora. Ahí el Señor ha venido a nuestro encuentro. Descubriremos juntos dónde están nuestras debilidades, aquello que nos impide responder mejor a la llamada del Señor a trabajar en su Viña. También señalaremos cuáles han sido aquellos puntos que realmente han dado consistencia a nuestra vida cristiana, y cuáles son las grandes posibilidades que el Señor abre para el anuncio y la presencia del Evangelio entre nosotros. Es la hora del Espíritu que guía a la Iglesia. Abramos nuestro corazón a su Divina Presencia y, como hermanos que tienen como fundamento y causa común vivir y anunciar el amor de Cristo, busquemos juntos aquellas respuestas que la Iglesia y la sociedad nos reclaman.

UNA NUEVA MENTALIDAD

El Espíritu del Señor guía a su Iglesia. Después del pontificado del papa Benedicto XVI, marcado por gestos de gran generosidad y libertad, y por una propuesta que ha hecho resplandecer en la sabiduría que nace del Evangelio en diálogo con la cultura de nuestro tiempo, el Señor ha visitado a su pueblo en la persona del papa Francisco. Con él han entrado en la Iglesia nuevas energías y gestos de cercanía que anuncian la misericordia de Dios, haciendo realidad el corazón mismo del Evangelio de Jesús: “Sed misericordiosos como vuestro Padre es misericordioso” (Lc 6, 36). Parece que los tiempos han cambiado, ahora se percibe de una manera más directa la novedad del Evangelio a través de la predicación sencilla y próxima a la experiencia de las personas que realiza el papa Francisco.

En este sentido, las propuestas que él nos ofrece en su predicación, y especialmente en la Exhortación Apostólica *Evangelii Gaudium* (“La alegría del Evangelio”), constituyen una fuente de orientación fundamental

para el momento de nuestra vida diocesana. Por eso una primera indicación que os hago es poder introducirnos en esta nueva actitud que él nos propone: la conversión pastoral. Nos dice al respecto: “No ignoro que hoy los documentos no despiertan el mismo interés que en otras épocas, y rápidamente son olvidados. No obstante destaco que lo que trataré de expresar aquí tiene un sentido programático y consecuencias importantes. Espero que todas las comunidades procuren los medios necesarios para avanzar en el camino de una conversión pastoral y misionera, que no puede dejar las cosas como están. Ya no nos sirve una simple ‘administración’” (EG núm. 25). Se trata, pues, de secundar esta invitación, que nos debe llevar a realizar nuevos caminos para vivir la fe. De nuevo el papa nos advierte: “La pastoral en clave de misión pretende abandonar el cómodo criterio pastoral del ‘siempre se ha hecho así’. Invito a todos a ser audaces y creativos en esta tarea de repensar los objetivos, las estructuras, el estilo y los métodos evangelizadores de las propias comunidades. [...] Exhorto a todos a aplicar con generosidad y valentía las orientaciones de este documento, sin prohibiciones ni miedos. Lo importante es no caminar solos, contar siempre con los hermanos y especialmente con la guía de los obispos, en un sabio y realista discernimiento pastoral” (EG núm. 33).

Por todo esto os propongo estudiar, leer y comentar en grupo este documento del papa Francisco. Creo que puede refrescar nuestra vida, abrirnos de nuevo al Evangelio y hacernos ver el gran don que hemos recibido y que podemos ofrecer para el bien de nuestro mundo. Hoy, más que grandes técnicas y métodos evangelizadores, lo que más importa son las motivaciones y los fundamentos. Todos hemos de saber reconocer la presencia del Espíritu Santo, que siempre va por delante de nosotros, disponiendo el corazón para acoger el mensaje de la salvación: “Una noche, el Señor dijo a Pablo en una visión: ‘No tengas miedo. Sigue anunciando el mensaje y no calles, porque yo estoy contigo y nadie podrá hacerte daño, pues muchos de esta ciudad pertenecen a mi

pueblo” (Hch 18, 9). Y desde esta actitud de confianza en la acción de Dios podremos descubrir aquellas aspiraciones y valores que serán puntos de encuentro para anunciar el Evangelio, mostrando cómo ilumina y transforma nuestras vidas.

Para realizar este trabajo de lectura compartida en las parroquias o en otros lugares comunitarios ofrezco una sencilla guía para la lectura de la Exhortación Apostólica. Podríamos iniciar esta tarea en la próxima Cuaresma, prolongándola durante el Tiempo Pascual. En esta línea los Consejos de Pastoral, grupos de catequistas o grupos de voluntarios de Cáritas y toda persona que lo desee podrían constituirse como grupo de lectura de la Exhortación del papa Francisco. Todo ello culminaría en un Congreso Diocesano de Evangelización que realizaremos a mediados de noviembre, y en el que compartiremos nuestras aportaciones y también aquellas grandes tareas que nos debemos proponer para el futuro de nuestra Diócesis. A fin de cuentas, nosotros hemos recibido el Evangelio y nuestra misión es entregarlo a las nuevas generaciones, a toda persona que quiera acogerlo como luz y fuerza de una nueva vida. Y para preparar todo esto también tendremos, a principios de octubre, una jornada de oración a modo de retiro, a los pies de nuestra siempre querida *Mare de Déu de Lluc*.

Os invito a tener en vuestras manos la Exhortación Apostólica, a leerla repetidas veces. Ya veréis que tiene muchas dimensiones, y trata muchos temas, todos de gran significado para nuestra vida como miembros de la Iglesia. Pero entre ellos os invito a afrontar algunos que considero de especial importancia y que vienen señalados en la guía de trabajo que os ofrezco.

He señalado cinco temas fundamentales sobre los cuales os invito a reflexionar, conversar y orar:

- [•] La primera cuestión es plantearnos **el tema de la misión de la Iglesia**: “Iglesia en salida”. En la sociedad plural que vivimos, se plantea quiénes somos los cristianos y cuál es nuestra misión. En este sentido una cuestión fundamental es la visión que tenemos de la propia Iglesia. A veces da la sensación de que es la administradora de una experiencia espiritual, o de una serie de costumbres religiosas. Urge redescubrir que la Iglesia es el Cuerpo de Cristo, el templo del Espíritu Santo, y su misión es la de ser lugar de encuentro para todos, y salir al encuentro de todos. Se trata de redescubrir la vocación misionera de la Iglesia, de pensar que nuestra experiencia cristiana no es algo que termina en nosotros, sino un don para la vida de los demás, para ser sal y luz del mundo. Naturalmente esta cuestión lleva a otra: ¿cómo será esto posible si no buscamos aquello que nos une, que no es otra cosa que Cristo mismo y la vida nueva que Él nos trae en los sacramentos y en el camino de las Bienaventuranzas? Continúa siendo actual esta llamada de Juan Pablo II: “Hacer de la Iglesia la casa y la escuela de la comunión: este es el gran desafío que tenemos ante nosotros en el milenio que comienza, si queremos ser fieles al designio de Dios y responder también a las profundas esperanzas del mundo” (NMI núm. 43).

- [•] La segunda cuestión es la que el papa llama **la crisis del compromiso comunitario**. Es una invitación a darnos cuenta de dónde estamos, cuáles son los problemas, los desafíos que nos envuelven. Vivimos en una sociedad en donde la fe es un estilo que va contracorriente. En la cultura dominante la fe queda arrinconada a lo íntimo, pero reducida a un mero sentimiento sin fuerza para dar vida. Es una gran cuestión, pero sin duda otra de no menos fuerza es la situación de la propia Iglesia, lo que denomina el papa “las tentaciones de los agentes de pastoral”, de quienes tienen una misión especial en la Iglesia. Me refiero

a quienes realizamos el servicio de ser pastores, tanto obispos como sacerdotes, diáconos, consagrados, y a los laicos tanto en su familia como en la vida social o en la Iglesia. Es la tentación del abatimiento, del pesimismo, del “no se puede hacer nada”. O también la tentación de la mundanidad, es decir, de ver la Iglesia como algo que puede ser provechoso para nuestro interés, o dejarla si provoca inconveniente.

- [•] La tercera cuestión es la dedicada a la tarea más genuina de la Iglesia: **el anuncio del Evangelio**. No ofrece la Iglesia una nueva propuesta para la acción política, sino que su propuesta es de una vida nueva que se realizará de múltiples formas, liberando al hombre del miedo y del egoísmo y abriéndole a una esperanza que va más allá de este mundo, y que ya crece entre nosotros a través de las buenas obras. Para ello es necesario que todos caigamos en la cuenta de la novedad del Evangelio como propuesta de vida. El Evangelio es Cristo mismo, y lo que nos narran los textos del Nuevo Testamento es el testimonio de cuanto vieron y vivieron los Apóstoles. Y este es el tesoro que hemos recibido y que la Iglesia guarda y transmite. No podemos dejar de hablar de Cristo. La fe no responde solamente a una búsqueda interior, sino que nace de la escucha de la Palabra. Es Cristo quien viene a visitarnos, es Él quien quiere ser acogido. Todo esto tiene grandes consecuencias en la transmisión a los niños y jóvenes, es decir, en la catequesis y otras formas de presencia del mensaje cristiano en relación con la cultura, como es la enseñanza religiosa escolar. En esta propuesta lo importante es que hablemos de Cristo, y para ello, que lo hagamos unido al propio testimonio personal y eclesial. En este sentido, es necesario volver continuamente a las fuentes de la fe y a aquellos textos que iluminan nuestra mente y nuestro corazón, como son el Catecismo de la Iglesia Católica y su Compendio. Este

continúa siendo un texto de referencia fundamental que se hace presente entre nosotros también a través de otros catecismos elaborados por la Conferencia Episcopal Española o a través del libro de la fe para jóvenes, el YouCat.

- [•] El cuarto tema es la **dimensión social de la evangelización**. Mucho sabemos nosotros de las obras de solidaridad en favor de los demás. También del valor discreto pero fundamental del don de nosotros mismos, o de la familia como ámbito que sostiene a tantas personas en sus dificultades. Es necesario reconocer que la fe se realiza en el amor, y que, por tanto, la caridad no es simplemente una obra que solo depende de nuestros buenos sentimientos, sino una urgencia que nace del encuentro con Cristo. Quien ha vivido la alegría de saberse amado por Él, sabe que nada humano le es ajeno, y que, por tanto, no puede ser indiferente ante las esperanzas y sufrimientos de los demás. Nuestra Diócesis cuenta con múltiples instituciones de solidaridad, pero es preciso ayudar a que cada vez sean más expresión de una fe vivida para no caer en la tentación de reducirlas a una obra nuestra, o como dirían otros, a mera filantropía. El papa Francisco nos recuerda que “cualquier comunidad de la Iglesia, en la medida en que pretenda subsistir tranquila sin ocuparse creativamente y cooperar con eficacia para que los pobres vivan con dignidad, y para incluir a todos, también correrá el riesgo de la disolución, aunque hable de temas sociales o critique a los gobiernos. Fácilmente terminará sumida en la mundanidad espiritual, disimulada con prácticas religiosas, con reuniones infecundas o con discursos vacíos” (EG núm. 207).

- [•] Finalmente, la quinta cuestión hace referencia a las motivaciones que deben impulsar nuestra acción evangelizadora. Se trata de ser, como dice el papa, **“evangelizadores con Espíritu”**. Bien

sabemos que nuestro mundo, en el que prevalece la fuerza de la técnica, nos puede llevar a pensar que debe de existir alguna receta para anunciar el Evangelio. Muchas veces escuchamos a personas que dicen que no sabemos vender bien el producto, que no nos adaptamos a la situación que vivimos, que no somos significativos para los demás. Todo esto hay que tenerlo en cuenta, pero no es suficiente. El testimonio del Evangelio no nace simplemente del ejercicio de nuestras técnicas y nuestra buena voluntad, sino que es colaboración con el Espíritu del Señor que nos habita. Y por tanto necesita de este contagio con los sentimientos de Cristo y esta confianza en la fuerza de su Espíritu. Los cristianos nos sabemos hijos de Dios Padre a imagen de Jesús, y por eso tenemos una doble dimensión que cultivar: la oración y el servicio a los demás. En ello el testimonio de los santos es fundamental, y de forma particular la intercesión y la luz de la Virgen, nuestra Madre. Con ella aprendemos aquellas actitudes que pueden realmente iluminar nuestra vida de creyentes.

Estas son las cuestiones que os propongo. La guía de trabajo os ofrecerá apoyo y ayuda para el diálogo, a fin de ir avanzando en una nueva mentalidad que nos permita comprender que nuestra hora es de evangelización, que el Señor nos llama a todos a trabajar: “Id y haced discípulos míos” (Mt 28,19).

REORGANIZACIÓN DE LOS SERVICIOS PASTORALES

Para llevar adelante la misión que el Señor nos ha confiado es necesario abrirnos a una nueva visión de la Iglesia y de su presencia en nuestro mundo, pero al mismo tiempo es necesaria una nueva organización de los servicios que esta ha de realizar. Una persona sin fuerza interior, sin una mística, no se mueve. Pero si no se organiza su vida posiblemente se desgaste y sea poco eficaz. Hoy nuestra Diócesis necesita plantearse a

fondo cómo debe organizarse para llevar adelante su misión evangelizadora con los recursos y personas de las que dispone y sabiendo que las propias comunidades se han transformado, no son las de antaño. Hoy todos vivimos en una gran movilidad y nos dispersamos continuamente. Las comunicaciones nos llevan a romper con el antiguo comportamiento de no movernos. También es verdad que la propia comunidad cristiana de Mallorca ha cambiado. Todos sabemos que la participación en la Eucaristía dominical no es la de otros tiempos. Y que se abren nuevas tareas para anunciar el Evangelio, como son la atención a los niños y a los jóvenes y sus familias, el mundo de la escuela, el acompañamiento a los enfermos, la presencia en el ámbito penitenciario, las iniciativas de oración y de formación... Un conjunto de nuevas tareas que es preciso atender. Por eso la cuestión fundamental es esta: ¿cómo tenemos que organizarnos para que en el futuro nuestra Iglesia pueda continuar ofreciendo todo el Evangelio a todos? Esta es una pregunta que está presente en el corazón de muchos, pero es preciso darle forma con una respuesta que siempre será imperfecta y que habrá que rehacer constantemente. No hay que tener miedo a buscar nuevos caminos. El papa Francisco nos recuerda que es preferible equivocarnos que no hacer nada, que la Iglesia es como un hospital de campaña, no un palacio perfectamente acabado.

En este sentido, mi antecesor, el obispo Jesús Murgui, publicó en 2012 unas Orientaciones pastorales para dar forma a una nueva coordinación entre parroquias: es el tema de las Unidades de Pastoral. Sé que no es fácil, y que esta cuestión ha provocado alguna inquietud, pero no tenemos más remedio que afrontarla. Lo escrito en esas orientaciones puede ser muy útil también en esta hora. Quizá habrá que concretar más y corregir algunas cosas, pero lo que resulta imposible es que la organización eclesial que hemos tenido hasta ahora continúe. Para ello necesitaremos no simplemente atribuir más parroquias a un mismo sacerdote, sino buscar nuevas energías en la colaboración de los laicos y los consagrados, para

que se pueda ofrecer el anuncio de la Palabra, la celebración de la fe y el ejercicio de la caridad en un determinado territorio integrado por varias parroquias. En todo ello, los diáconos permanentes también tienen un papel especial. Será necesario trabajar con ellos para descubrir cuáles son los elementos que deben configurar el ejercicio de su ministerio, que es un don para nuestra Iglesia diocesana.

Para todo esto constituiré un grupo de trabajo que en breve plazo pueda ofrecernos indicaciones concretas. Quiero destacar el esfuerzo de los sacerdotes de la Diócesis en esta hora en la que es necesario impulsar también una pastoral vocacional más intensa, y que no termina con las vocaciones al ministerio sacerdotal, sino también a otras formas de servicio eclesial. A todos se nos pide mayor intensidad de vida cristiana y también humildad para arriesgar y proponer nuevos caminos de acción pastoral. La dedicación, el estar entre el pueblo de Dios, siempre ha sido un elemento distintivo de los pastores de la Iglesia. Es lo que el papa Francisco denomina el gusto espiritual de ser pueblo: “Para ser evangelizadores de alma también hace falta desarrollar el gusto espiritual de estar cerca de la gente, hasta el punto de descubrir que eso es fuente de un gozo superior. La misión es una pasión por Jesús, pero al mismo tiempo una pasión por su pueblo” (EG núm. 268).

Cuando miramos la edad de muchos de nuestros sacerdotes siempre se suele destacar su envejecimiento, desgaste y cansancio. Una visión que no es justa con la voluntad de fidelidad y de servicio que impulsa a la mayoría del presbiterio. Es verdad que la edad es alta, que son muchas las preocupaciones y a veces se da la sensación de no responder. Pero el sacerdote cargado de años puede ofrecer a todos el testimonio de la fe y del seguimiento de Cristo de una forma sencilla pero eficaz y directa. ¡Y cuán necesario es esto para los más jóvenes! Hoy es fundamental que el sacerdote sea testigo de la misericordia y de la compasión por el hombre, de la experiencia de saberse amado por Dios y dispuesto a mostrar

a todos Su rostro compasivo. Y esto a través de las acciones concretas de su ministerio, como es reunir al Pueblo de Dios, fomentando su unión, la predicación y la enseñanza catequética, la celebración de la fe, el apoyo a quienes colaboran en las tareas de formación y de servicio a los más necesitados, en la visita a los enfermos... ¡Cuántos momentos para mostrar que Dios actúa en nuestra vida!

ABRIR NUEVOS CAMINOS

La Iglesia siempre está en camino, y también nuestra Diócesis. Una mirada a los últimos años nos permite descubrir una Iglesia viva que, con sus luces y sombras, siempre ha tratado de responder a los desafíos que se han dado entre nosotros. Nadie debe olvidar que Mallorca ha sido un laboratorio de cambio social y cultural. El hecho turístico ha sido determinante para una nueva forma de afrontar la vida. Pero también hay que tener en cuenta que nuestra Diócesis ha estado abierta a la misión, tanto en África como en América, y esto ha hecho que muchos sacerdotes y religiosos, a su vuelta, ofrecieran nuevas perspectivas para la acción pastoral. No podemos decir que todo haya salido bien, pero nuestra mirada es ante todo de gratitud a Dios. Todo lo vivido nos ha ayudado a cumplir con la misión, aunque también hemos ido descubriendo limitaciones e incluso cosas mejorables. Es siempre la situación de la Iglesia, que está en crecimiento. Algunos, por desgracia, hoy se erigen en detentadores de toda la verdad, con la capacidad de juzgar lo que es bueno o malo para la Iglesia, y sobre todo un juicio que no hace crecer a las personas, sino que las destruye. Es lo peor que nos podía pasar: la confrontación entre nosotros. En la Iglesia siempre será necesaria la corrección fraterna, porque ninguno realiza plenamente el Evangelio, nadie como Jesús. Pero nuestra corrección debe llevar a la comunión, y realizarse desde la comunión, no como si viviéramos en un mundo aparte. A lo largo de la historia, una tentación que acompaña a la vida de la Iglesia es la de aquellos que, radicalizando sus posturas, buscando una autenticidad en

el seguimiento de Cristo, se enfrentan a los demás y juzgan antes de tiempo lo que solo Dios puede juzgar. Es verdad que todos debemos esforzarnos por no traicionar el mensaje de la fe, por ser hijos de la Iglesia que quieren servirla como ella quiere ser servida. Es decir, según el Corazón de Cristo.

Por ello es preciso mirar con ojos nuevos cuanto en este momento realiza nuestra Iglesia para llevar adelante su misión. Yo destacaré algunas iniciativas que creo que son de gran alcance:

[•] La catequesis de **iniciación cristiana**. Destaca especialmente el catecumenado de adultos para aquellos que no han recibido el bautismo. Es un don de Dios para nuestra Iglesia, pues nos descubre cómo se llega a ser cristiano a través de la fe y los sacramentos. Nos señala el valor fundamental del valor eclesial, que como una madre nos acoge y engendra a la nueva vida cristiana. Y en esta línea se sitúa también la catequesis de la infancia, que se apoya fundamentalmente en la familia. ¡Qué oportunidad pastoral más grande esta! Todos deberíamos hacer el esfuerzo de llevar adelante la catequesis con la familia; una catequesis aislada de la familia y de la vida parroquial no tiene futuro. Junto a esto tenemos el mundo de la pastoral escolar en los colegios católicos y también la presencia de la experiencia cristiana en su dimensión cultural en la enseñanza religiosa escolar. Familia, parroquia, escuela... Son la estrella que debe guiar nuestro esfuerzo. En esta gran tarea de la transmisión de la fe, no puedo dejar de dar gracias a Dios por la aportación de tantos a través de los Cursos de Cristiandad o de las Comunidades Neocatecumenales, por citar solo algunos muy directamente implicados en el anuncio y educación de la fe.

[•] **El trabajo con los jóvenes** siempre es la tarea pendiente, por-

que son muchos los esfuerzos realizados y a veces pocos los resultados. Pero no podemos olvidar que la misión evangelizadora con los jóvenes no es una cuestión de resultados para mañana. Los tiempos de maduración en la fe solo Dios los conoce, a nosotros nos corresponde solo sembrar. La Delegación de Pastoral de Jóvenes está llamada a desarrollar un camino de formación cristiana que abarque las distintas etapas de la vida desde la infancia a la juventud, y que lo haga en compañía de muchas otras iniciativas de educación, como es el tiempo libre, el movimiento escolta... Y todo ello unido a la gran cuestión de una pastoral que despierta la vocación cristiana y aquellas vocaciones de especial consagración al ministerio sacerdotal o a la vida consagrada.

- [•] El desarrollo de una **pastoral cada vez más intensa entre los enfermos y ancianos**, en hospitales y también en las familias. Aquí tenemos un tema que crece pero que es preciso impulsar. Nuestro mundo parece que solo subraya la juventud y el gozo de vivir, pero todos sabemos que todo ello está sometido al tiempo, y sin duda lo que más ennoblece a una persona no es tanto su aspecto físico como, sobre todo, la luz de su fuerza interior. La enfermedad es una realidad que transforma las vidas, también la ancianidad. Y ante esto la Iglesia sale al paso, como Jesús hizo tal y como nos narran los Evangelios. Hoy, visitar a los enfermos y a sus familias, escuchar a aquellos que tienen dificultades para aceptar la pérdida de un ser querido, acompañar a quienes trabajan en el mundo de la salud, es una novedad que está creciendo y que será necesario continuar impulsando. Y en este sentido, no podemos olvidarnos de aquellos que intentan rehacer su vida en las instituciones penitenciarias, una presencia eclesial que ha crecido en los últimos años y que es necesario apoyar con nuevos recursos.

- [•] **La celebración de la fe** es el corazón mismo de la Iglesia, porque allí se da el encuentro con su Señor. Cuidar la celebración siendo fieles a las indicaciones de la Iglesia es fundamental para todos los cristianos, pues es ahí donde alimentamos nuestra fe y mostramos nuestra unión con Cristo. En esta línea, el arte de la celebración empieza por celebrar la Eucaristía y el resto de sacramentos tal y como la Iglesia nos propone. La creatividad no consiste en cambiar lo que hemos recibido de la Iglesia, sino en ayudar a que sea acogido por los demás. En este sentido son de gran valor las indicaciones que nos ofrece el papa en su Exhortación Apostólica sobre la homilía. Ahí todos los ministros de la Iglesia están comprometidos y tenemos una obligación radical de intentar renovar nuestra forma de predicar para que se pueda establecer el diálogo con el Señor y su pueblo que es el corazón de la oración litúrgica.
- [•] Finalmente, ¿cómo podemos celebrar y vivir la fe si esta no se realiza en el amor? **El amor es el origen y el fin de nuestra vida cristiana.** El amor que tiene a Dios mismo como fuente y fundamento y que en Él incluye a todos los hombres y mujeres y se expresa de múltiples formas, especialmente cuando alguien sufre o no tiene sus necesidades fundamentales atendidas. En esta línea, Cáritas Diocesana es un signo e instrumento del ejercicio de la caridad a la que está llamada toda la Iglesia. Es la Iglesia misma en acción a favor de toda persona. Una acción realizada en nombre de Cristo y según su inspiración, pero que busca ante todo mostrar la cercanía, suscitar conciencia de la dignidad personal, promover unas condiciones de vida que permitan a cada uno ser protagonista de su vida. Y junto a Cáritas hay muchas otras iniciativas que es necesario valorar y por las que doy gracias a Dios. La misión caritativa de la iglesia tiene

muchos rostros y es preciso valorarlo. Por eso también considero que sería oportuno promover formas de coordinación y de relación entre las distintas iniciativas. Es lo que propondremos en un futuro próximo a través de un Consejo Diocesano de la Solidaridad y la Caridad. Es una propuesta para llevar adelante de una forma más intensa este servicio de la caridad que nace de la experiencia de la fe. Y junto a ello, no podemos olvidar el compromiso de la Diócesis de Mallorca con los países en desarrollo, bien sea de una forma más directa en su promoción humana, bien al desarrollo de una pastoral que ayude a crecer a las jóvenes Iglesias. Mallorca Misionera y Manos Unidas son dos instituciones fundamentales a las que también se une en muchas ocasiones Cáritas Internacional.

Son algunas de las acciones que realiza nuestra Iglesia en crecimiento, que ya están ahí y en las que tantos cristianos trabajan, ofreciendo su tiempo, su oración, su vida. Demos gracias a Dios. Nos gusta recrearnos en las dificultades que vivimos para ser cristianos, pero aquí tenemos un conjunto de iniciativas que nos hablan de oportunidades, de esperanza, de siembra. Pidamos al Señor que nos dé ojos para verlo y coraje para secundar algunas de estas iniciativas.

EVANGELIZADORES CON ESPÍRITU

El papa Francisco, en el último capítulo de su Exhortación Apostólica nos recuerda que el camino de la Iglesia no es algo que esté solamente en nuestras manos, como si esta fuera una obra nuestra. Nos viene a decir que sin la fuerza del Espíritu no es posible la Iglesia. Esta es la gran comunidad de los que seguimos a Jesús por la acción del Espíritu y caminamos como gran familia hacia el Padre. Y ahí estamos llamados cada uno a ofrecer nuestra respuesta y colaboración, pero para ello necesitamos ser evangelizadores con Espíritu, que quiere decir “evangelizadores

que se abren sin temor a la acción del Espíritu Santo. En Pentecostés, el Espíritu hace salir de sí mismos a los apóstoles, y los transforma en anunciadores de la grandeza de Dios. [...] Jesús quiere evangelizadores que anuncien la Buena Noticia, no solo con palabras sino sobre todo con una vida que se ha transfigurado en la presencia de Dios” (EG núm. 259).

El papa nos señala la gran cuestión: la fe. Se trata de secundar la acción del Espíritu, y para ello no hay otra posibilidad que ponernos a su escucha y disponernos a vivir según su inspiración, cuya expresión más visible la tenemos en Jesucristo. Si el futuro de la Iglesia dependiera de nosotros, encargaríamos a una empresa de *marketing* qué tenemos que hacer. Pero si la Iglesia es otra cosa, lo primero es la santidad, es decir, la respuesta alegre y confiada a Jesucristo el Señor en su Iglesia. Los santos son así los que mejor nos indican los caminos a seguir, y no solo por la actitud que es preciso cultivar en nosotros, sino también por algunas de las iniciativas que ellos han promovido en la Iglesia. Cuando nos preguntamos qué tenemos que hacer para anunciar el Evangelio es preciso hacer memoria de Jesucristo y con Él de todos aquellos que lo han seguido, y a través de una sabiduría que nace del diálogo entre la fe y la cultura de cada momento han ofrecido una respuesta para promover el encuentro con Jesucristo.

Siempre se acostumbra a terminar estas reflexiones con una referencia a María, nuestra Madre. Quizá es porque ella, en el Evangelio aparece de una forma muy discreta, pero brilla tanto que no podemos hablar de Jesús ni de su presencia entre nosotros sin hacer referencia a ella. El papa nos recuerda algo que es decisivo para descubrir un nuevo tono evangelizador. Y que os lo presento como el final de esta carta: “Hay un estilo mariano en la actividad evangelizadora de la Iglesia. Porque cada vez que miramos a María volvemos a creer en lo revolucionario de la ternura y del cariño. En ella vemos que la humildad y la ternura no son virtudes de los débiles, sino de los fuertes, que no necesitan maltratar a otros

para sentirse importantes. Mirándola, descubrimos que la misma que alababa a Dios, porque ‘derribó de su trono a los poderosos’ y ‘despidió vacíos a los ricos’ (Lc 1, 52-53) es la que pone calidez de hogar en nuestra búsqueda de justicia. Es también la que conserva cuidadosamente ‘todas las cosas meditándolas en su corazón’ (Lc 2, 19)” (EG núm. 288).

+ Javier Salinas Viñals
Obispo de Mallorca

CAMINAMOS POR UNA IGLESIA EN SALIDA

Propuesta de **guía de lectura** de la *Evangelii Gaudium*

1. INTRODUCCIÓN: PARTIMOS DE LAS NECESIDADES

La exhortación apostólica del papa Francisco *Evangelii Gaudium* es una gran oportunidad para nuestra Iglesia de Mallorca, para reflexionar sobre el momento pastoral que vivimos. Los planteamientos que nos hace el papa en su carta nos abren caminos de reflexión, para responder al gran reto que tenemos como Iglesia de Mallorca: llevar el Evangelio a los hombres y las mujeres que habitan en nuestra tierra, especialmente en las periferias existenciales.

Si bien, esta reflexión iluminada por las palabras del papa Francisco no puede ser desencarnada. Debe partir de tener los pies sobre la tierra, en nuestra realidad, y más concretamente, en tu realidad, la de cada uno, la de cada comunidad cristiana, la de cada parroquia, escuela, movimiento, realidad eclesial...

Por ello es importante que leamos la *Evangelii Gaudium* desde el único punto de vista posible, desde el tuyo, desde tu historia concreta, como cristiano que vives en Mallorca, desde tu edad, situación, desde tu comunidad cristiana. Deja que las palabras del papa iluminen tu realidad concreta, tejida de luces y sombras, y te estimule a salir de tu rincón de

seguridad para vivir y anunciar nuevamente el Evangelio.

Queremos apuntar algunas necesidades que detectamos desde el equipo episcopal para ayudarnos mutuamente a reflexionar:

[1] Necesitamos situarnos en la mentalidad y en la acción de una Iglesia en salida, de una Iglesia en misión, que quiere salir de ella misma para anunciar el Evangelio de nuevo. Queremos que esta idea pase de un bello lema a criterios y acciones pastorales concretas.

[2] Urge buscar y pedir al Señor que nos ayude a cambiar nuestro estado de ánimo: a pasar de la lógica de la lamentación a la lógica del agradecimiento y esperanza desde Dios, desde la actitud orante y de escucha del Evangelio que libera.

[3] Nos interesa profundizar en el significado profundo del concepto “evangelizar”. ¿Qué queremos decir? ¿Qué significa y qué supone? Y nos gustaría llegar a consensuar este significado desde la experiencia, en comunidad, sintiéndonos pueblo de Dios, Iglesia...

[4] Por ello hemos de tomar el pulso a la vida, a la vida concreta de nuestra Diócesis, a las múltiples realidades que habitan en ella: desde las parroquias, los movimientos, las escuelas, los hospitales, todo el dispositivo de la pastoral de la caridad, así como las realidades de marginación, incluso mirando a los sectores que se sienten más alejados de la Iglesia... Cuando tomamos el pulso a la vida, debemos ser conscientes de que hemos de caminar hacia la comunión, hacia descubrir la belleza y la oportunidad que supone la diversidad.

[5] Clarificando lo que significa Evangelizar, a la luz de la propia realidad, ello nos llevará a poner nombre a las periferias existenciales que tenemos en nuestro entorno, así como a tomar conciencia de las necesidades que tenemos como Iglesia en salida. Seguramente una de las que detectamos con mucha profundidad es la necesidad de un tejido comunitario. El apóstol misionero necesita sentirse protegido, perteneciente a una comunidad viva, la Iglesia..., pero esta Iglesia tiene que concretarse siempre en una comunidad cercana, acogedora, abierta, evangélica. Habrá que ser creativos y arriesgarnos a revisar y experimentar.

[6] Este trabajo de reflexión que queremos impulsar necesita la plegaria, la escucha profunda del Evangelio, para poder realizar un serio discernimiento. Es urgente y necesario, es prioritario, que nos pongamos ante el Señor, personalmente y en comunidad, para invocar la gracia del Espíritu, para sentir cómo el Señor nos acompaña.

[7] El alma de todo este proyecto es el Evangelizador. Antes que métodos de evangelización, necesitamos apóstoles que quieran responder a la llamada que nos hace el Señor: “Id a todos los pueblos y hacedlos mis discípulos” (Mt 28, 19). Ello apunta necesariamente a un proceso formativo para la misión. No esperemos que un barco nos traiga un equipo de misioneros expertos que tengan la osadía de reevangelizar Mallorca. Eso lo dejamos a la historia, que nos recuerda la reconquista por parte del Rei Jaime I. Este proyecto de nueva evangelización debemos llevarlo a cabo nosotros, tú y yo, los que estamos aquí, los que sentimos el deseo y tenemos la audacia de anunciar el Evangelio con nuevo ardor, aunque a la vez nos sentimos débiles, limitados, pobres, pequeños... Esta pobreza, leída a la luz del “Magníficat”,

puede ser muy fecunda a los ojos de Dios, y bajo la sombra del Espíritu Santo.

Toda esta reflexión queremos hacerla al estilo “sinodal”, es decir, caminando juntos durante esta Cuaresma y Pascua. Por eso te invitamos a leer, escuchar, comentar y compartir el texto de la Exhortación *Evangelii Gaudium*. Te proponemos una selección de números del documento, con unas preguntas que te ayudarán a reflexionar sobre él personalmente y en grupo.

No será un hablar por hablar. Será interesante acoger y recoger todo lo que vayamos reflexionando, con el fin de proyectar en el mes de noviembre de 2014 un Congreso para la Evangelización.

2. PAUTAS PARA REFLEXIONAR EN GRUPO LA EXHORTACIÓN DEL PAPA

El Obispo nos invita a organizarnos en grupos a fin de reflexionar juntos sobre la Exhortación del papa, hacerla más nuestra. Lo importante no es responder a las preguntas. De lo que se trata es de que nos encontremos juntos, en pequeños grupos, para rezar juntos y compartir nuestras reflexiones a la luz de las palabras del papa y de la realidad concreta que vivimos. Te proponemos algunas pautas para las reuniones:

[1] ¿Con qué grupo? Está claro que se pueden crear nuevos grupos en nuestras comunidades para esta ocasión, pero está claro también que podemos partir de los grupos que ya existen en nuestras parroquias (catequistas, acción social, pastoral de la salud, animación litúrgica); también podemos crear un grupo con el equipo de pastoral de una escuela, o un grupo de un movimiento determinado... De lo que se trata es de que nos pongamos en actitud de escucha de lo que nos propone el papa.

[2] Reuniones-encuentros. Proponemos cinco, siguiendo el hilo conductor de la misma Exhortación del Santo Padre. Está dividida en cinco capítulos; de ahí la propuesta de cinco reuniones. Más adelante encontrarás una selección para la lectura, con el fin de facilitarla. Si bien, está claro que siempre es mejor una lectura completa. Es posible que para algún capítulo no baste una reunión. Pueden tenerse más.

[3] ¿Cómo preparamos la reunión? *Lectura en casa...* Cada persona lee en casa, antes de la reunión, los números correspondientes de cada capítulo que se indican a continuación. También puedes mirar las preguntas que se sugieren para el diálogo de grupo. Naturalmente, cada uno lo hace desde la propia experiencia para compartir en la reunión con los demás.

[4] Plegaria inicial. Al comienzo de la reunión, después de saludarnos, tenemos un ratito de silencio para ponernos en manos del Señor, leemos el texto del Evangelio del próximo domingo y rezamos la invocación del Espíritu Santo que tienes a continuación:

Te pido, Dios mío,
tu gracia y tu ayuda,
para que todas mis intenciones, pensamientos y acciones
estén orientadas únicamente a tu servicio y alabanza.

[5] Lectura del texto de la introducción al capítulo. En las páginas siguientes encontrarás la selección de contenidos que proponemos para reflexionar. Para cada reunión proponemos una introducción, que es una brevísima síntesis del capítulo de la Exhortación Apostólica que en aquel día trataremos. Antes de empezar el diálogo, leed el texto introductorio que debemos reflexionar como punto de partida.

[6] Diálogo compartido. Para el diálogo nos pueden ayudar las preguntas que acompañan cada reunión. Pero lo importante no es ceñirse a responder las preguntas, sino que sea sobre todo una ocasión para reflexionar. Para facilitar el diálogo, convendrá tener un moderador o responsable del grupo.

[7] Concreción. Como grupo respondemos a la pregunta para la concreción, que encontramos en el recuadro final de cada reunión.

[8] Silencio-Oración. Terminamos la reunión con un ratito de silencio, y con la plegaria del Padrenuestro y la oración a la Virgen, estrella de la nueva evangelización, que encontramos al final de la Evangelii Gaudium (núm. 288).

Virgen y Madre María,
tú que, movida por el Espíritu,
acogiste al Verbo de la vida
en la profundidad de tu humilde fe,
totalmente entregada al Eterno,
ayúdanos a decir nuestro «sí»
ante la urgencia, más imperiosa que nunca,
de hacer resonar la Buena Noticia de Jesús.
Tú, llena de la presencia de Cristo,
llevaste la alegría a Juan el Bautista,
haciéndolo exultar en el seno de su madre.
Tú, estremecida de gozo,
cantaste las maravillas del Señor.
Tú, que estuviste plantada ante la cruz
con una fe inquebrantable
y recibiste el alegre consuelo de la resurrección,
recogiste a los discípulos en la espera del Espíritu
para que naciera la Iglesia evangelizadora.
Consíguenos ahora un nuevo ardor de resucitados

para llevar a todos el Evangelio de la vida
que vence a la muerte.
Danos la santa audacia de buscar nuevos caminos
para que llegue a todos
el don de la belleza que no se apaga.
Tú, Virgen de la escucha y la contemplación,
madre del amor, esposa de las bodas eternas,
intercede por la Iglesia, de la cual eres el icono purísimo,
para que ella nunca se encierre ni se detenga
en su pasión por instaurar el Reino.
Estrella de la nueva evangelización,
ayúdanos a resplandecer en el testimonio de la comunión,
del servicio, de la fe ardiente y generosa,
de la justicia y el amor a los pobres,
para que la alegría del Evangelio
llegue hasta los confines de la tierra
y ninguna periferia se prive de su luz.
Madre del Evangelio viviente,
manantial de alegría para los pequeños,
ruega por nosotros.
Amén. Aleluya.

3. CONTENIDOS DE LOS 5 ENCUENTROS

Proponemos cinco encuentros para reflexionar sobre la Exhortación *Evangelii Gaudium*. En el apartado anterior proponíamos unas pautas a seguir en nuestras reuniones en grupo. En el presente apartado proponemos los contenidos que podemos utilizar para estos encuentros de reflexión.

Para cada uno de los encuentros proponemos un capítulo del documento del papa. Y para ayudar la reflexión, en el presente apartado encontrarás siempre:

Una **introducción al capítulo**, donde se te presenta una síntesis del contenido del capítulo para que tengas una idea general de él. Esta introducción es la que leeremos todos juntos al principio de la reunión.

Una **propuesta de lectura** de números concretos de la Exhortación Apostólica (se trata de los números en que se divide el documento, no las páginas). Se trata de una selección para facilitar que puedas leerlos a nivel personal a fin de preparar el encuentro con los demás. Fíjate en que es una propuesta de selección; está claro que puedes leerlo todo.

Algunas **cuestiones para facilitar el diálogo** en grupo. Verás que en algunos de los cuestionarios citamos a Francesc Torralba. Nos referimos a las palabras que pronunció en la conferencia en el Caixa-Fòrum el día 5 de febrero, y que podéis ver en un DVD editado por la Secretaría de Comunicación del Obispado de Mallorca.

Al final, en un recuadro, encontramos la **Pregunta para la concreción**.

PRIMER ENCUENTRO DE GRUPO

I. La transformación misionera de la Iglesia

Introducción al capítulo

Antes de entrar en el corazón del documento, dividido en cinco capítulos, el papa Francisco, desde la introducción, pretende centrar el tema que quiere tratar en esta Exhortación y, al mismo tiempo, define sus límites:

*“Procuro además expresar las preocupaciones que me mueven en este momento concreto de la obra evangelizadora de la Iglesia [...]. Aquí he optado por proponer algunas líneas que puedan alentar y orientar en toda la Iglesia una nueva etapa evangelizadora”
(núm. 16-17)*

La situación que vive el hombre de hoy, en un mundo dominado por el consumo, es la causa que engendra individualismo y una profunda tristeza en el corazón de la persona. No obstante, recogiendo el principio filosófico de antaño, el papa nos recuerda que el bien siempre tiende a difundirse y a comunicarse. Por este motivo, la vida de los evangelizadores no puede tener un semblante triste, todo lo contrario, debe irradiar fervor, ya que a través de ella son muchos los llamados a escuchar la Buena Nueva de I Evangelio (Cf. núm. 2-14).

Del primer capítulo, el más breve de toda la Exhortación, podemos subrayar estas ideas:

- [•] **La Iglesia en “estado de salida”**, un dinamismo que aparece constantemente en la Palabra de Dios y uno de cuyos paradigmas más relevantes se halla en la figura de Abraham (núm. 20). Más adelante el papa da una definición de lo que él entiende por “Iglesia en estado de salida”: es la comunidad de discípulos misioneros conscientes de que fue el Señor el que tuvo la iniciativa, siendo, su modo de obrar, un ejemplo para sus seguidores (núm. 24).

- [•] **Un sueño:** Que la opción misionera que ha de alcanzar la Iglesia en todos sus campos: el de las costumbres, los estilos, el lenguaje..., exige una pastoral de conversión; una conversión que va desde cada Iglesia local con su cabeza y pastor hasta el propio obispo de Roma y todas las estructuras de la misma Iglesia (núm. 30-32). El coraje misionero podrá, ciertamente, ayudarnos a vencer el miedo ante las necesarias revisiones que debe enfrentar la Iglesia, una tarea a la que todos estamos invitados (núm. 43).

- [•] **La Iglesia en “estado de salida” ha de ser una Iglesia de puertas abiertas** (46), que no se guarda para sí misma ni se cierra en los templos, sino que sale para ofrecer a todos los hombres la vida de Jesucristo, aunque ello implique un riesgo, el riesgo de que pueda accidentarse o herirse por el hecho de salir a la calle (núm. 49).

Propuesta de lectura

Te sugerimos la lectura de la introducción y de todo el capítulo primero (núm. 1-49). **Cuestiones para el diálogo:**

[1] Francesc Torralba, en la conferencia en el Caixa-Fòrum, propuso tres motivos para hallar la profunda alegría de que habla el papa en la EG:

- a.** No estoy solo en el mundo. Dios vela por cada uno de nosotros. Este vínculo entre Dios y nosotros es indestructible.
- b.** El Evangelio es para todos. No hay exclusivismos. Todos somos reconocidos y acogidos por Dios. Dios me ha salvado de la muerte.
- c.** Lo que llena a la persona es darse a los demás.

Esta profunda alegría nace del encuentro con Jesucristo.

¿Cómo estoy de alegría? ¿Cómo vivo el encuentro con el Señor? ¿Qué necesito personalmente como cristiano/a? ¿Qué necesito como grupo/parroquia/comunidad/movimiento, para profundizar en el encuentro de Cristo y vivir la alegría del Evangelio?

A la hora de pensar las necesidades a nivel personal para vivir la espiritualidad de la alegría, es importante que las concretes desde ti, y no solo para los demás. Piensa que cuando yo expreso una necesidad, quiere decir que estoy dispuesto a vivirlo, o a intentarlo, al menos.

[2] Para que la Iglesia de Mallorca sea una Iglesia en salida, ¿qué nos falta? ¿Cómo podemos hacerlo? ¿Qué puedo hacer yo? ¿Qué podemos hacer como grupo?

- a. ¿Cómo puedo posibilitar que los alejados puedan también tener una experiencia de encuentro con el Señor?
- b. ¿Para ir a las periferias existenciales tengo que salir de los espacios cómodos? He de tener la audacia de comunicar la fe, decir que soy cristiano... ¿Cómo estoy de audacia, de coraje? ¿O tengo vergüenza de decir que soy cristiano?
- c. ¿Qué quiere decir en mi caso, o en el nuestro, “oler a oveja”?

[3] Si queremos ser “Iglesia de puertas abiertas”,

- a. ¿En qué tengo que convertirme para ser más acogedor?
- b. Y nuestro grupo / comunidad / escuela / movimiento, ¿en qué tenemos que convertirnos?

[4] En el número 33 de la Exhortación, el papa propone que una pastoral en clave misionera abandona el cómodo criterio del “siempre lo hemos hecho así”. **¿Cuándo y cómo utilizo este criterio, y por qué? ¿En qué sentido tendríamos que “accidentarnos” para salir a la calle?**

PREGUNTAS PARA LA CONCRECIÓN

En tu entorno (familiar / parroquial / movimiento / escuela...), ¿cuáles son las periferias? ¿Quién está en las periferias? ¿Quién necesita luz de nosotros, de mí? ¿Cómo acercarme / acercarnos a él?

¿Qué caminos concretos, realistas y posibles he de poner en marcha para que nuestra comunidad tenga las puertas abiertas?

SEGUNDO ENCUENTRO DEL GRUPO

II. En la crisis del compromiso comunitario

Introducción al capítulo

Aunque, según sus palabras, la intención del papa no sea la de ofrecer un análisis exhaustivo de la realidad que vivimos, no obstante subraya algunos aspectos de esta, como son:

- [•] **Si en ningún caso es lícito matar, hay que ser conscientes de que hoy hay que decir no, con firmeza, a la economía de la exclusión y de la iniquidad porque también mata** (núm. 53-54). Este estado de cosas hace que nos volvamos incapaces de sentir compasión ante el drama humano que muchos conciudadanos viven hoy, y la causa está en el hecho de que la cultura del bienestar nos ha anestesiado. A medida que alguien toma conciencia de este estado de cosas, espontáneamente debe responder con todo un conjunto de negativas: no idolatrando el dinero ni sirviéndole, no a la iniquidad que genera violencia, etc.
- [•] **La cultura que nos rodea configura nuestro talante**, mayoritariamente la cultura de hoy tiende hacia lo que es exterior, hacia lo inmediato, visible y fácil de conquistar; en definitiva, la nuestra es, en gran parte, una cultura superficial (núm.. 62).

Por otro lado, en el corazón de la misma cultura se vive, hoy, por una parte un proceso de secularización muy acelerado, que

tiende a reducir la fe y la vida eclesial al ámbito privado; y, por otra parte, el individualismo postmoderno que se vive debilita y empobrece las relaciones humanas (núm. 64-67).

- [•] **El reto de la inculturación de la fe.** A pesar del desafío actual de la inculturación de la fe, hay que tener una mirada abierta, ya que el Espíritu actúa directamente sobre personas y culturas; un hecho que hacía decir al Vaticano II que existen semillas del Verbo más allá de la Iglesia (núm. 68-69).

- [•] **Aquello a lo que hay que adherirse y aquellas otras actitudes que hay que rechazar.** Entre las posturas que hay que potenciar, el papa señala estas: el reto de una pastoral misionera (núm. 78) y las nuevas relaciones generadas por la persona de Jesús (núm. 87). Contrariamente, hay que superar otros aspectos que son negativos para los agentes de pastoral, como la tristeza egoísta (núm. 81), el pesimismo estéril (núm. 84), la mundanidad espiritual (núm. 93), o la guerra entre los mismos agentes (núm. 98).

- [•] **Otros retos eclesiales.** El capítulo acaba señalando nuevos desafíos como el de la necesaria atención al laicado, que forma la gran mayoría de miembros de la Iglesia (núm. 102); la necesidad de ampliar los espacios para una presencia femenina más incisiva en la Iglesia (núm. 103-104); la pastoral juvenil (núm. 105) y la falta de vocaciones al ministerio ordenado (núm. 107).

A pesar de todo, dice el papa Francisco, los retos se nos presentan para ser superados (núm. 109).

Propuesta de lectura

Proponemos leer de este capítulo todo lo que se refiere a algunos desafíos culturales (núm. 61-70), y a las Tentaciones de los agentes de pastoral, con el fin de hacer un buen examen de conciencia (núm. 79-109).

Cuestiones para el diálogo:

[1] Francesc Torralba, en su conferencia, nos proponía que ante este mundo regido por una “economía que mata”, los cristianos tenemos que acoger la novedad radical de Dios, y vivir la honestidad y la coherencia.

a. **¿Cómo lo vivo yo a nivel personal, y a nivel comunitario?**

b. **¿Qué cambios tengo que hacer en mi vida para vivirla en coherencia?**

[2] La gran tentación del agente de pastoral es llegar a ser “**un funcionario**: no me pidas más, ya he cumplido”.

a. Y **el pesimismo estéril**... Eso que repetimos tanto: “No hay nada que hacer”, las profecías de calamidades, un neopelagianismo (como si todo dependiese de mí).

b. Otra gran tentación es la **mundanidad espiritual**, aprovechar cargos y títulos para ser alguien, y no como oportunidad para servir. Muchas veces esta mundanidad nace del miedo y de la necesidad que tengo de reconocimiento.

c. **Cainismo intraeclesial** (Caín, el hermano de Abel). La maledicencia. No nos perdonamos ni una. Vivimos la diversidad como un drama y no como una oportunidad. La uniformidad mata a la Iglesia... Hay que recuperar la actitud positiva de la confianza, de la estima del otro...

¿Qué examen de conciencia hago ante todas estas tentaciones? ¿Qué tengo que cambiar en mi vida? ¿Y en mi comunidad?

PREGUNTA PARA LA CONCRECIÓN

¿Cuáles crees que son los grandes retos que tiene la Iglesia de Mallorca? ¿Dónde están sus grandes necesidades, a partir de lo que dice el papa en los núm. 102-109, y de lo que tú percibes desde tu realidad (responsabilidad-formación de laicos y laicas, la aportación de la mujer en los procesos de decisión de la Iglesia, la pastoral de niños y jóvenes y familias, pastoral de vocaciones y selección de candidatos al Seminario, perfil de los ministros ordenados (presbíteros y diáconos)?

TERCER ENCUENTRO DE GRUPO

III. El anuncio del Evangelio

Introducción al capítulo

Después de haber tomado conciencia de los retos actuales, unos originados por el cambio de cosmovisión que vive nuestro mundo, y otros procedentes de la misma vida interna de la Iglesia, el tercer capítulo de la Exhortación queda centrado sobre el anuncio del Evangelio, resumido en el kerigma apostólico.

- [•] **La evangelización es tarea de toda la Iglesia.** La evangelización, dice el papa, es un misterio que adentra sus raíces en la Trinidad, pero se concreta en un pueblo peregrino y evangelizador, el Pueblo de Dios (núm. 111-113), que tiene como rasgo importante el hecho de ser el lugar de la misericordia de Dios (núm. 114). Este Pueblo, por otra parte, presenta rostros muy diversos por el hecho de ser un pueblo encarnado entre los pueblos de la tierra (núm. 115).
- [•] **En el seno del Pueblo de Dios todos somos discípulos misioneros, por haber recibido un mismo Bautismo.** El Bautismo, por tanto, no puede ser algo del pasado que quede como simple recuerdo, sino que todos hemos de crecer como evangelizadores (núm. 120-121). Es posible que nos preguntemos cómo ser evangelizador, hoy, cuestión a la que la Exhortación responde

invitando a hacerlo “persona a persona”, es lo que podríamos llamar “evangelización informal” (núm. 127-129); ahora bien, por muy importante que sea el “boca a boca”, no se puede olvidar que el anuncio también debe llegar a la cultura, al pensamiento y a la educación (132-134).

- [•] **La homilía como piedra de toque.** La idea que más sobresale en el escrito del papa, como definición de la homilía, es la idea de “diálogo”. La homilía no es tanto un momento de catequesis ni de meditación, sino un tiempo de diálogo de Dios con su pueblo (núm. 137-141).
- [•] **La importancia de este diálogo comporta unas exigencias,** como son: escuchar atentamente la Palabra con actitud humilde; solo así se podrá dar “culto a la verdad” (núm. 146); personalización de la Palabra, lo que quiere decir familiarizarse con la Palabra; hacerse oyente de lo que vive el pueblo a fin de que la Palabra resuene con más fuerza e invite a conseguir nuevas actitudes (núm. 154-155); otra característica que debe acompañar la predicación es el uso del lenguaje positivo, que será, más que un lenguaje moralizador, un lenguaje propositivo (núm. 159).
- [•] **Caminar hacia una catequesis kerigmática y mistagógica.** Hemos redescubierto, dice el papa, que también en la catequesis tiene un rol fundamental el primer anuncio kerigmático, ya que, como se ha recordado tantas veces, el kerigma debe ocupar siempre el centro de cualquier acción evangelizadora (núm. 164-167). La otra característica que tampoco debería faltar en la catequesis es la iniciación mistagógica (núm. 166).

Propuesta de lectura

En el encuentro de hoy proponemos leer el primer apartado del tercer capítulo: “Todo el Pueblo de Dios anuncia el Evangelio” (núm. 110-134). También podríamos profundizar en lo que significa el Primer Anuncio y el acompañamiento del proceso de fe (núm. 160-175). **Cuestiones para el diálogo:**

?

[1] Nos gusta el concepto de Pueblo de Dios, pero pueblo implica diversidad de edades, de condiciones, de estilos de vida, distintos criterios evangelizadores...

a. ¿Cómo vives la comunión en la diversidad?

b. ¿Estás abierto a la diversidad en la Iglesia, a los que son diferentes a ti?

c. ¿Qué podríamos hacer para potenciar la comunión, el diálogo...?

?

[2] De lo que tú conoces de la Iglesia de Mallorca, ¿qué experiencias destacarías de primer anuncio de la fe? ¿Cómo crees que podemos potenciarlas?

a. ¿Conoces la propuesta de catequesis de familia? ¿Conoces los cursillos de cristiandad?

b. ¿Conoces otras?

?

[3] Fíjate que muchas actividades pastorales están orientadas a “preparar para recibir un sacramento”. Nos damos cuenta de que muchas veces los que solicitan el sacramento, aunque estén bautizados, no conocen a Jesucristo. **¿Cómo hemos de ir transformando con realismo estas propuestas: a fin de que dejen de ser simples preparaciones para recibir un sacramento, para ser propuestas de una experiencia de encuentro con Jesús?**

[4] Lo que el papa dice en los núm. 127-129 de Persona a persona, **¿piensas que tendría que ser un estilo pastoral en una Iglesia misionera?**

PREGUNTAS PARA LA CONCRECIÓN

¿Cuáles serían los acentos o rasgos más característicos de este estilo pastoral de persona a persona?

En los campos de la piedad popular, la pastoral de la cultura, la pastoral juvenil, la pastoral familiar, la pastoral de la caridad y otras..., haz propuestas creativas para una pastoral de primer anuncio.

Sugiere otros campos y retos importantes para la primera evangelización.

CUARTO ENCUENTRO DE GRUPO

IV. La dimensión social de la evangelización

Introducción al capítulo

Si evangelizar es hacer presente el Reino de Dios en medio del mundo, entonces, la evangelización debe tener, necesariamente, una dimensión social. Ahora bien, si esta dimensión de la evangelización no es debidamente entendida, se puede correr el riesgo de desfigurar la misma acción.

- [•] **Nadie puede exigir que la religión sea relegada al terreno de la intimidad secreta de la persona.** Por ello, el cristiano, como los demás hombres y mujeres de buena voluntad, también debe velar y preocuparse por la buena salud de las instituciones de la sociedad civil, ya que una fe auténtica conlleva también el compromiso de sumarse a todos aquellos que trabajan por la construcción de un mundo nuevo. Así se explica que el lenguaje de la Doctrina Social de la Iglesia sea un lenguaje positivo y propositivo (núm. 183).

- [•] **De la fe en Jesucristo nace la preocupación por el desarrollo integral de la persona.** La preocupación por los más desfavorecidos encuentra un primer eco en el libro del Éxodo, cuando Dios hace suyo el clamor de un pueblo de esclavos y baja a liberarlos. Hacer oídos sordos a este clamor, dice la Exhortación, cuando

nosotros somos los instrumentos de Dios para escuchar al pobre, nos situaría fuera de la voluntad del Padre (núm. 187-188).

- [•] **La necesidad de resolver las causas estructurales de la pobreza no puede esperar.** Mientras no se resuelvan radicalmente los problemas de los pobres, renunciando a la autonomía absoluta de los mercados y de la especulación financiera y atacando las causas estructurales de la iniquidad, no se podrán resolver los problemas que tiene planteados el mundo de hoy.

La iniquidad, sigue diciendo el papa Francisco, es la raíz de todos los males sociales. Ya no se puede confiar más en las fuerzas ciegas y en la mano invisible del mercado, ya que crecer en equidad es algo más que crecer económicamente. La equidad pide tomar decisiones, así como también conseguir programas, mecanismos y procesos orientados hacia una mejor distribución de los ingresos (núm. 202-204).

Para que este sueño pueda hacerse realidad, son necesarios políticos con voluntad de curar las raíces profundas y no las apariencias de los males de nuestro mundo (núm. 205).

- [•] **Cuidar la fragilidad** quiere decir, tal como Jesús hizo, optar por los más pequeños y débiles de la tierra, solo así se permanecerá atento a las nuevas pobrezas emergentes. Entre los más débiles, que la Iglesia quiere cuidar con predilección, están también los no nacidos. La defensa de la vida de los que aún no han nacido permanece ligada a la defensa de cualquier derecho humano y supone la convicción de que un ser humano es siempre sagrado e inviolable en cualquier etapa de su desarrollo (núm. 213-214). Hay, dice el papa, otros seres frágiles y débiles, en referencia al cuidado que hay que tener de la naturaleza, de la que los huma-

nos no somos puros beneficiarios, sino custodios (215).

- [•] **La paz social no puede entenderse como una simple ausencia de violencia.** Con lenguaje contundente sigue diciendo el papa que las reivindicaciones sociales que tienen que ver con la distribución de los ingresos, la inclusión social de los pobres y los derechos humanos, no pueden ser anuladas con el pretexto de construir un consenso o una efímera paz a favor de un pequeño grupo. La paz tampoco se puede reducir a una ausencia de guerra, sino que para poder avanzar hacia una auténtica paz, justicia y fraternidad, hay que contar con unos principios. El papa señala cuatro, que hace derivar de la Doctrina Social de la Iglesia (núm. 221-236).

- [•] **La evangelización también implica un camino de diálogo.** Con la palabra diálogo, llevado a diferentes niveles, se cierra la última parte del largo capítulo sobre la dimensión social de la evangelización. Tres son los campos concretos de este diálogo, señalados en la Exhortación, sobre los que, hoy, la Iglesia ha de tener un cuidado especial con el fin de hacer su aportación y así ayudar a la construcción del ser humano y al bien común. Los tres campos son: diálogo con los Estados, con la sociedad –donde se incluye también el diálogo con las culturas y con las ciencias– y, finalmente, con otros creyentes que no forman parte de la Iglesia Católica (núm. 238).

Propuesta de lectura

Hoy nuestra propuesta de lectura implica los tres primeros apartados del capítulo IV (núm. 177-237). **Cuestiones para el diálogo:**

?

[1] **¿Cómo se concreta en tu vida y en la vida de tu comunidad el compromiso y la preocupación hacia los más pobres?**

?

[2] **¿Tu compromiso con los más pobres está al servicio de la promoción integral de la persona, o simplemente haces cosas por lo que puedan decir de ti, o por tener la conciencia tranquila?**

?

[3] **La caridad es una dimensión de la evangelización: ¿en qué se ha de diferenciar nuestra acción social como cristianos de la de otras instituciones (ONG no confesionales)? ¿En qué se ha de notar?**

PREGUNTAS PARA LA CONCRECIÓN

Hacer propuestas concretas para que nuestra acción caritativa y social sea más evangelizadora.

¿Cómo debemos potenciar la presencia del hecho cristiano en medio de la “plaza pública”? (en el campo de la política y la economía, medios de comunicación, redes sociales, mundo de la educación, la universidad y el pensamiento, mundo de la empresa, por ejemplo).

QUINTO ENCUENTRO DEL GRUPO

V. Evangelizadores con espíritu

Introducción al capítulo

- [•] **El evangelizador ha de permanecer abierto al Espíritu Santo.** Desde su firme convicción, exclama el papa Francisco: “¡Cómo quisiera encontrar las palabras para alentar una etapa evangelizadora más fervorosa, alegre, generosa, audaz, llena de amor hasta el fin y de vida contagiosa!” A fin de conseguir este objetivo o acercarnos a él, el papa en este último capítulo de la Exhortación propone algunas reflexiones sobre el espíritu que debe acompañar al que es enviado en misión evangelizadora (núm. 262).
- [•] **La fuerza ineludible de la misión.** La misión realizada en el corazón del pueblo no es algo superficial a la persona, sino que es como una fuerza interior de la que no se puede huir. Uno se descubre como si hubiese sido marcado con fuego. En sentido contrario, si uno intenta separar la tarea misionera por una parte y su propia privacidad por la otra, entonces todo se vuelve gris (273).
- [•] **María, madre de la evangelización.** Ella es la madre de la Iglesia evangelizadora y ella nos ayuda a comprender el espíritu de la nueva evangelización. Ella, además, es el regalo que Jesús,

desde la Cruz, entrega a su pueblo como madre y modelo de creyente (núm. 284-285). Puede afirmarse que existe un estilo mariano de evangelización, ya que cada vez que miramos a María volvemos a creer en la revolución de la ternura y del amor. De esta forma, ella de nuevo nos enseña a valorar otras virtudes como la humildad, diciéndonos que esta no es la virtud de los débiles, sino de los fuertes que sin vencer convencen.

Propuesta de lectura

Ya estamos en el último encuentro. Proponemos la lectura del primer apartado del capítulo 5º (núm. 262-283). **Cuestiones para el diálogo y la concreción:**

?

[1] En tu vida cristiana y apostólica, **¿qué talentos o dones te ha dado el Señor para colaborar en la misión evangelizadora de la Iglesia**, a partir de lo que dice el papa? Vale la pena que tomes conciencia de ello.

?

[2] Torralba, en su conferencia, sugería algunas características del perfil del nuevo evangelizador, a partir de EG:

- a. Vive de puertas abiertas.
- b. Tiene la audacia de ir a las periferias existenciales.
- c. Supera el miedo a equivocarse. Si se equivoca, pide perdón.
- d. Supera la superficialidad y la banalidad.
- e. Supera la psicología de la tumba: estamos en las últimas..., la Iglesia se muere. **¿Cómo se concretan en tu plan de vida, o en el estilo pastoral de tu comunidad, estos rasgos? ¿Qué necesitas para vivir todo esto?**

?

[3] El evangelizador vive en comunidad, la necesita. **¿Qué pides a una experiencia comunitaria? ¿La tienes?**

PREGUNTA PARA LA CONCRECIÓN

Si tuviéramos que proponer una escuela para agentes de evangelización, ¿a qué necesidades formativas crees que debería responder?

